

Utvärdering av SIMBA

**- en verksamhet som finner vägar till arbete för
invandrade kvinnor**

December 2004

Sammanfattning

Föreliggande rapport är en sammanställning av en utvärdering av SIMBA programmet. Utvärderingen har genomförts av Encounter AB under perioden 2004-10-05—12-03 på uppdrag av Socialtjänstförvaltningen i Stockholm stad. SIMBA:s deltagare är invandrade kvinnor med företrädesvis grundskoleutbildning eller gymnasieutbildning. Verksamheten drivs sedan 1998 av Stockholmsavdelningen för Afrosvenskarnas Riksförbund (ASR). Stockholm stad har varit med och finansierat verksamheten sedan starten.

Målsättningen för SIMBA är ”att bryta socialbidragsberoende som försörjningskanal och skapa förutsättningar som gynnar individens egen försörjning genom arbete”. Ca 80 deltagare skall rekryteras till verksamheten från olika stadsdelar i Stockholm stad varje år och ca 60 % av kvinnorna förväntas komma vidare till arbete, utbildning eller praktik. Kvinnorna deltar under olika långa perioder i programmet och så snart en deltagare fått arbete slutar hon på SIMBA.

SIMBA arbetar med olika moment tillsammans med deltagarna; data, svenska, jobbsökeri, rollspel, arbetsmarknads- och socialorientering och friskvård. Vid SIMBA får kvinnorna en orientering om den svenska arbetsmarknaden och genom rollspel får deltagarna öva bland annat på anställningsintervjuer. SIMBA matchar deltagarnas intressen och kompetenser med arbetsgivares behov av personal främst inom vård, omsorg och service. Det unika med SIMBA är dock inte innehållet i verksamheten eller matchningsprocessen utan verksamhetens förhållningssätt och pedagogik. En pedagogik och ett förhållningssätt som stärker deltagarnas motivation och självbild. SIMBA utgår från ett empowermentperspektiv och handledarna i verksamheten skapar en positiv samt tillåtande miljö för att kvinnorna skall kunna ta fram de resurser de har inom sig.

Resultaten från utvärderingen visar att deltagarna i SIMBA tillhör den grupp som har svårast att komma in på den svenska arbetsmarknaden, att både deltagare samt socialsekreterare i Stockholm stad och arbetsgivare som varit i kontakt med SIMBA i stort är positiva till verksamheten, att ungefär hälften av deltagarna kommit vidare till arbete, utbildning eller praktik under 2003 och våren 2004, att verksamhetens kapacitet med avseende på antalet deltagare inte nyttjats fullt ut, att det finns få verksamheter som liknar SIMBA i Stockholms län och att kostnaden för SIMBA är jämförbar med exempelvis arbetsmarknadsutbildningar.

Med utgångspunkt från utvärderingen har ett antal centrala utvecklingsområden identifierats för SIMBA. Mål och inriktning behöver klargöras, projektorganisationen behöver utvecklas, olika moment behöver integreras bättre och pedagogiken utvecklas vidare, dokumentation och uppföljning behöver förbättras och arbetsgivarkontakterna behöver vidareutvecklas. Rekryteringen kan också breddas genom att ta emot deltagare från andra kommuner och erbjuda platser även till kvinnor med svensk bakgrund.

Det har varit svårt att finna en plattform för en långsiktig finansiering av SIMBA, vilket lett till svårigheter att upprätthålla kontinuitet och kvalitet i verksamheten. Mot bakgrund av detta föreslås i utvärderingen att ASR och Stockholm stad undersöker möjligheterna för SIMBA att bli en länsövergripande verksamhet samt att ett partnerskap byggs upp runt verksamheten. Ett partnerskap med ASR, representanter för centrala enheter och stadsdelar i Stockholm stad, representanter för andra kommuner och det nationella pilotprojekt som koordineras av länsstyrelsen, vars syfte är att förbättra invandrade kvinnors position på arbetsmarknaden. För att bilda partnerskapet och bygga upp en plattform föreslås att SIMBA under en period (4-6 månader) inte tar emot nya deltagare utan att aktörerna istället koncentrerar sig på att hitta en finansiell lösning. Risken är annars stor att SIMBA till slut tvingas lägga ned efter år av ad hoc lösningar med avseende på finansieringen.

Innehåll

SAMMANFATTNING.....	2
1 INLEDNING	5
2. SYFTE OCH METOD	5
2.1 Syfte	5
2.2 Metod.....	6
3 SIMBA: S BAKGRUND OCH VERKSAMHET	7
3.1 Bakgrund.....	7
3.2 Mål och deltagare	8
3.3 Verksamhet	8
3.4 SIMBA-metoden	10
3.5 Organisation	11
4 FINANSIERING OCH KOSTNADER FÖR VERKSAMHETEN	11
4.1 Finansiering	11
4.2 Kostnader	13
5 TIDIGARE UPPFÖLJNINGAR OCH UTVÄRDERINGAR	14
5.1 Uppföljningar	14
5.2 Utvärderingar	15
6 SIMBA:S KONTEXT (SAMMANHANG).....	15
6.1 Invandrade kvinnors position på arbetsmarknaden	15
6.2 Verksamheter som vänder sig till invandrade kvinnor	16
6.3 Att arbeta med kvinnorna och inte för	17
7 RESULTAT	18
7.1 Positiva omdömen om SIMBA.....	18
7.2 Deltagarna kommer vidare.....	20
7.3 SIMBA metoden – ett förhållningssätt.....	23
7.4 SIMBA - synonymt med projektledaren.....	24

7.5	Behov av bättre spridning och ökat samspel med andra aktörer.....	25
7.6	Underutnyttjande av verksamhetens kapacitet.....	26
7.7	Få alternativ som liknar SIMBA.....	26
7.8	Kostnaden för SIMBA är inte högre än för andra program	28
8	IDENTIFIERING AV UTVECKLINGSOMRÅDEN.....	28
9	FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR FORTSATT VERKSAMHET	31
BILAGOR		33
Bilaga 1 Referenser.....		33
Bilaga 2 Förteckning över personer som intervjuats.....		35
Bilaga 3 Intervjuguider.....		36
Bilaga 4 Utvärderare Encounter AB.....		37

1 Inledning

Föreliggande rapport är en sammanställning av en utvärdering av SIMBA programmet. En verksamhet, som vänder sig till invandrade kvinnor med syftet att finna vägar till arbete för kvinnorna. SIMBA drivs sedan 1998 av Stockholmsavdelningen för Afrosvenskarnas Riksförbund (ASR). En organisation som *”arbetar för att skapa en bra tillvaro för afrikaner i Sverige, för att tillvarata deras intressen både socialt och kulturellt”* (SIMBA 2002). SIMBA har under de senaste åren finansierats av Stockholm stad¹ och under 2003 samt våren 2004 var medel som tilldelades verksamheten en del av stadens satsning på att halvera antalet individer som har försörjningsstöd (nedan kallat halveringsuppdraget). Deltagarna i SIMBA kommer från olika stadsdelar i Stockholm stad och får ofta kontakt med verksamheten via sina socialsekreterare.

Vid SIMBA får kvinnorna en orientering om den svenska arbetsmarknaden och genom bland annat rollspel får deltagarna öva på anställningsintervjuer. Andra inslag i programmet är data, svenska och friskvård. SIMBA matchar deltagarnas intressen och kompetenser med arbetsgivares behov av personal främst inom vård, omsorg och service. Kvinnorna deltar under olika långa perioder i programmet och så snart en deltagare fått arbete slutar hon på SIMBA. De som får en plats på SIMBA deltar i verksamheten måndag-fredag under ca fem timmar/dag. Programmet vänder sig i första hand till arbetslösa kvinnor, som har motsvarande grundskoleutbildning eller gymnasieutbildning. Deltagarna är ofta mellan 25-50 år och har i genomsnitt varit i Sverige ca 8 år. Ca 80 deltagare skall rekryteras varje år till SIMBA och ca 60 % av kvinnorna som deltar i programmet förväntas komma vidare till arbete, utbildning eller praktik via programmet.

Utvärderingen av SIMBA har genomförts under perioden 2004-10-05—12-03 av Encounter AB² på uppdrag av Socialtjänstförvaltningen i Stockholm stad. Föreliggande rapport från utvärderingen är uppdelad i följande avsnitt:

- Syfte och metod
- SIMBA:s bakgrund och verksamhet
- Finansiering och kostnader för verksamheten
- Tidigare uppföljningar och utvärderingar
- SIMBA:s kontext (sammanhang)
- Resultat
- Identifiering av utvecklingsområden
- Förutsättningar för fortsatt verksamhet

I bilagor återfinns referenslista (bilaga 1), en förteckning över de personer som intervjuats i samband med utvärderingen (bilaga 2) och de olika guider, som använts som stöd vid intervjuerna (bilaga 3).

2. Syfte och metod

2.1 Syfte

Syftet med utvärderingen av SIMBA har varit att;

¹ Arbetsmarknads- och utbildningsnämnden, Integrationsnämnden och Socialtjänstnämnden.

² En kort beskrivning av Encounters verksamhet återfinns i bilaga 4.

- komplettera tidigare uppföljningar och utvärderingar;
- kartlägga hur olika aktörer uppfattar verksamheten, dess metod(er) och resultat;
- belysa olika faser i verksamheten (rekrytering, genomförande och uppföljning);
- fördjupa kunskaperna om "SIMBA-metoden" samt på vilket sätt metoden kan spridas och tillämpas i andra verksamheter; och
- jämföra SIMBA med alternativa verksamheter med avseende på resultat, metod och kostnader.

Ett annat syfte med utvärderingen var att fördjupa kunskaperna om effekterna av verksamheten på längre sikt. I vilken utsträckning finns de som fått arbete via SIMBA kvar i arbetslivet efter några år? I vilken utsträckning fullföljer de som valt att utbilda sig sina studier? I vilken utsträckning leder de praktikplatser som SIMBA ordnar till anställningar? Syftet har inte uppnåtts eftersom det inte var möjligt att följa upp deltagarna via Statistiska Centralbyrån (SCB) pga. sekretessregler. Se vidare avsnitt *2.2 Metod*.

2.2 Metod

De metoder som använts i utvärderingen har varit:

- Genomgång av projektdokumentation
- Uppföljning av deltagare i SIMBA
- Intervjuer med projektets aktörer
- Deltagande observation
- Jämförelser med alternativa verksamheter

Genomgång av projektdokumentation

En genomgång har skett av befintlig dokumentation tillgänglig vid SIMBA och dokument diarieförda vid olika enheter i Stockholm stad.³ Den dokumentation som fungerat som underlag för rapporten återfinns i referenslistan (bilaga 1). För hösten 1999 och för 2000 saknas specifika rapporter från verksamheten. Istället har en utvärderingsrapport för 1998-1999 (Metzger, 2001) och en skrift, som tagits fram om verksamheten fungerat som underlag (SIMBA, 2002).

Uppföljning av deltagare i SIMBA

Efter kontakter med SCB konstaterades att det inom ramen för utvärderingen inte gick att genomföra en total uppföljning av samtliga deltagare i SIMBA:s verksamhet från starten 1998 fram till 2004. Det fanns möjlighet att via personnumren följa upp deltagarna, men för detta krävdes ett godkännande från samtliga kvinnor som funnits i verksamheten. Eftersom det rörde sig om endast ca 400 kvinnor gick det inte, enligt SCB, att garantera sekretessen. Att kontakta alla de kvinnor som deltagit i SIMBA för att få deras godkännande var inte möjligt i utvärderingen. Istället har en uppföljning skett av deltagare i SIMBA, som kommit vidare till arbete eller utbildning, från fem olika stadsdelar; Enskede-Årsta, Kista, Rinkeby, Skärholmen och Spånga-Tensta.

Intervjuer med projektets aktörer

Intervjuer har genomförts med projektets aktörer; deltagare i pågående samt tidigare SIMBA program, representanter för projektledning, referensgrupp och styrgrupp för verksamheten, arbetsgivare som varit i kontakt med SIMBA samt socialsekreterare från tre stadsdelar i Stockholm stad och en handläggare vid arbetsförmedlingen. Några

³ Integrationsförvaltningen, Integrationsnämnden, Kommunstyrelsen, Utbildningsförvaltningen och Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningen.

intervjuer har genomförts i form av personliga möten medan åter andra genomförts i form av telefonintervjuer. En förteckning över intervjupersoner återfinns i bilaga 2 och intervjuguider i bilaga 3.

Deltagande observation

För att fånga den tysta kunskapen som växt fram i SIMBA och fördjupa kunskapen om verksamhetens metod(er) har utvärderaren deltagit i verksamheten under tre förmiddagar. Utvärderaren observerade olika moment (moduler) i SIMBA som arbetsmarknads- och socialorientering, svenska, data och rollspel där deltagarna fick träna på anställningsintervjuer. I anslutning till besöken på SIMBA fördes också en dialog med projektledaren och handledarna⁴.

Jämförelser med alternativa verksamheter

SIMBA har jämförts med verksamheter för invandrade kvinnor i Stockholms län med avseende på metod och resultat. Med avseende på kostnader har en jämförelse skett med vägledningsprogram och arbetsmarknadsutbildningar. Vidare har utvärderaren försökt att fånga i vilken utsträckning SIMBA samverkar med andra liknande satsningar.

3 SIMBA: s bakgrund och verksamhet

3.1 Bakgrund

SIMBA utvecklades av kvinnosektionen inom ASR mot bakgrund av att de flesta kvinnorna i föreningen var arbetslösa. Samtidigt upplevde en av initiativtagarna, som var anställd inom vården, att det där fanns ett stort behov av personal. Iden som växte fram var att förmedla kontakter mellan arbetslösa kvinnor och arbetsgivare samt att matcha arbetssökande med behovet av personal inom vård och service. Verksamheten startade som ett projekt 1998 och vände sig från början till afrikanska kvinnor. Det var det första projektet som ”startats av afrikanska kvinnor för afrikanska kvinnor” i Sverige (SIMBA 2002). Från 2000 vänder sig verksamheten till invandrade kvinnor oavsett ursprungsland. En utgångspunkt för verksamheten har varit att kvinnor skall hjälpa kvinnor samt att invandrare skall hjälpa invandrare.

Verksamheten har byggts upp kring projektledarnas och handledarnas egna praktiska erfarenheter och kunskaper snarare än teoretiska utgångspunkter. I en tidigare utvärderingsrapport beskrivs att projektledarna ”lärt sig under resans gång” (Metzger, 2001), vilket bekräftas i en intervju med den projektledare som ansvarat för SIMBA sedan hösten 2003. ”Vi har utgått från ett målgruppsperspektiv (läs de invandrade kvinnornas perspektiv) och sett vad man göra utifrån det”, säger projektledaren. Den tysta kunskapen om kulturella koder i Sverige och andra länder samt kunskapen om kvinnors livsvillkor, som handledarna bär med sig in i verksamheten, kan beskrivas som en av SIMBA:s främsta tillgångar.

I de bakgrundsbeskrivningar som finns tillgängliga från SIMBA identifieras olika hinder för invandrade kvinnor att ta sig in på arbetsmarknaden exempelvis brist på arbetslivserfarenhet och avsaknad av svensk utbildning. Andra hinder som lyfts fram tillskrivs samhällsstrukturer exempelvis diskriminering, brist på adekvat stöd och bidragssystemen. I beskrivningarna konstateras att många verksamheter som vänder sig till arbetslösa inte är anpassade efter invandrade kvinnors behov. En liknande bild återfinns bland annat i en studie från Institutet för Arbetsmarknadspolitik

⁴ I föreliggande rapport kallas den personal som arbetar vid SIMBA för handledare. I dokumentation från SIMBA kallas ibland personalen för coacher.

Utvärdering, som belyser arbetsmarknadspolitiska åtgärder riktade till kvinnor med invandrarbakgrund (IFAU 2000).

3.2 Mål och deltagare

Det övergripande målet (målsättningen) för SIMBA som det presenterats i olika dokument är *"att bryta socialbidragsberoende som försörjningskanal och skapa förutsättningar som gynnar individens egen försörjning genom arbete"* (SIMBA 2004a). Ca 80 deltagare skall rekryteras varje år och ca 60 % av kvinnorna förväntas gå vidare till arbete eller utbildning.

I de intervjuer som genomförts inom ramen för utvärderingen samt i olika dokument framkommer att målet för den enskilde deltagaren inte alltid är att hon i första fasen skall kunna få ett arbete. Istället kan det handla om att kvinnan skall bryta sin isolering. Projektledaren betonar dock att SIMBA inte är en träffpunkt utan att målsättningen är att hitta sysselsättning för kvinnorna, att erbjuda utbildning och information samt motivera deltagarna att se framåt.

Deltagare

SIMBA har deltagare som företrädesvis har motsvarande grundskoleutbildning eller gymnasieutbildning. Enstaka kvinnor med akademisk utbildning har också fått plats på SIMBA. Många av deltagarna har varit arbetslösa under långa perioder eller har aldrig haft ett arbete i Sverige. Bland dem som deltog under våren 2004 hade de flesta arbetslivserfarenhet från Sverige, men för nästan 3/4 handlade det om tillfälliga arbeten.

Medelåldern för de som deltog under våren 2004 var ca 40 år och dokumentation från SIMBA visar att kvinnorna ofta är mellan 25-50 år. Sedan starten 1998 har de som deltar i verksamheten kommit att stå allt längre från arbetsmarknaden, vilket inneburit att kvinnorna fått stanna allt längre perioder på SIMBA och erbjudas mer omfattande insatser. Många kvinnor lider av både fysiska och psykiska besvär (SIMBA 2003a).

3.3 Verksamhet

Den verksamhet som SIMBA bedriver kan beskrivas i olika faser; rekrytering av deltagare, rekrytering av arbetsgivare, genomförande av program och uppföljning.

Rekrytering av deltagare

SIMBA får idag (december 2004) sina deltagare från olika stadsdelar i Stockholm stad. De stadsdelar som skickat flest deltagare under perioden 1998-2004 är Spånga-Tensta och Kista. Deltagare har under vissa perioder även rekryterats från andra kommuner i Stockholms län. Kvinnorna kommer ofta i kontakt med SIMBA via sina socialsekreterare. Några har själva fått kännedom om SIMBA och uppmärksammat sina kontaktpersoner på verksamheten. Från början kom fler deltagare via arbetsförmedlingen och i en tidigare utvärdering konstateras att *"de deltagare som rekryteras via arbetsförmedlingen är enligt projektledningen bättre kvalificerade för arbete"* (sid. 20, Metzger 2001).

De kvinnor som rekommenderas av sina socialsekreterare att pröva SIMBA är ofta de som inte kan erbjudas andra aktiviteter. Ibland betraktas SIMBA som *"en sista utväg"* när andra möjligheter redan prövats. Något som bekräftas i de intervjuer som genomförts med tre socialsekreterare inom ramen för utvärderingen. Merparten av

kvinnorna väljer själva att delta, men det finns även de som anvisats till verksamheten och deltar för att inte gå förlora sitt försörjningsstöd.

Projektledaren intervjuar alla kvinnor som är aktuella för SIMBA och en kartläggning sker av bland annat deltagarens ursprungsland, antal år i Sverige, utbildningsbakgrund, arbetslivserfarenhet, familjeförhållanden, hälsa och önskemål avseende arbete. Varje deltagare får en individuell handlingsplan. De krav som ställs på deltagarna är att de skall vilja ha ett arbete, att de aktivt skall söka arbete och att de skall kunna ta de arbeten som SIMBA hänvisar till. Nästan alla kvinnor som söker eller anvisas till SIMBA får idag en plats.

Rekrytering av arbetsgivare och matchning

Rekrytering av arbetsgivare sker på olika sätt genom att handledarna använder telefonkatalogen och ringer runt till olika företag, genom personliga besök, genom utskick till företag och genom personliga nätverk. Med utgångspunkt från deltagarnas önskemål försöker handledarna finna tänkbara arbetsgivare och med utgångspunkt från arbetsgivarnas önskemål försöker man finna tänkbara anställda bland deltagarna. Ibland hittar kvinnorna själva olika tänkbara arbetsgivare, som de tar kontakt med. Kvinnorna söker också lediga platser via annonser och arbetsförmedlingens webbplats på Internet.

När SIMBA inte finner någon deltagare som motsvarar arbetsgivarens önskemål kontaktas andra projekt eller arbetsförmedlingen för att förmedla kontakten samt den lediga platsen.

Ibland besöker arbetsgivarna SIMBA och genomför en gruppintervju där samtliga kvinnor som finns i verksamheten deltar. Alternativt intervjuas en mindre grupp bland de kvinnor som är intresserade av det aktuella arbetet eller så genomförs individuella intervjuer. Kvinnorna besöker också arbetsplatserna för intervjuer tillsammans med handledarna eller själva. SIMBA skall hålla kontakt med arbetsgivarna efter rekryteringen för att följa upp hur det gått.

Genomförande av program

Kvinnorna deltar under olika perioder i SIMBA programmet, från några månader upp till i enstaka fall ett år (två terminer). När kvinnorna får ett arbete slutar de på SIMBA. Enligt information från SIMBA och tillgängliga dokument betalar stadsdelarna för en period om tre månader varefter deltagaren om hon inte kommit vidare till arbete, praktik eller utbildning får fortsätta utan kostnad för stadsdelen under ytterligare tre månader.

SIMBA arbetar i huvudsak med sex olika moment (moduler) i verksamheten (SIMBA 2004b):

- data
- svenska
- jobbsökeri
- rollspel
- arbetsmarknads- och socialorientering (sambandsorientering)
- friskvård

Deltagarna arbetar ofta i mindre grupper och när en grupp har data har den andra svenska osv. I datamomentet får deltagarna grundläggande kunskaper om exempelvis

Internet och hur man arbetar i Word. De söker lediga arbeten arbetsförmedlingens webbplats och skriver ansökningar samt meritförteckningar. I svenskan får deltagarna arbeta både med skrivna texter och egna berättelser samt lyssna på band. I arbetsmarknads- och samhällsorienteringen berättar handledarna bland annat om olika möjligheter att söka och få information dels på svenska, dels på andra språk. I rollspelen får deltagarna praktiskt öva på att anställningsintervjuer och fungera dels i rollen som arbetssökande, dels i rollen som arbetsgivare. I friskvården ingår bland annat besök på Friskis&Svettis.

Det unika med SIMBA är inte innehållet i verksamheten uttryckt i de moment (moduler) som beskrivits ovan. Inte heller matchningen av arbetssökande och arbetsgivare kan betraktas som ett unikt instrument. Många verksamheter som vänder sig till invandrare har liknande innehåll och olika matchningsprojekt är vanliga. Istället är det SIMBA:s pedagogik och förhållningssätt, som skiljer ut verksamheten från andra satsningar. En pedagogik och ett förhållningssätt som stärker deltagarens motivation och självbild. Se vidare avsnitt 3.4 *SIMBA-metoden* nedan.

Uppföljning av deltagare

SIMBA följer upp deltagarna halvåret (terminen) efter att de slutat i verksamheten, men därefter finns ingen systematisk uppföljning av samtliga deltagare. Däremot förekommer kontakter med enskilda deltagare långt efter att de slutat på SIMBA.

I den överenskommelse, som tecknas mellan SIMBA och de stadsdelar som skickar kvinnor framkommer att om deltagaren inte kommit vidare under de tre första månaderna arrangeras en träff för att följa upp insatsen (SIMBA odaterat material). I ett brev från SIMBA till stadsdelarnas socialsekreterare anges att ett utvecklingssamtal skall arrangeras efter sex månader om deltagaren inte gått vidare till arbete eller utbildning (SIMBA 2003b). En gång i månaden får socialsekreterarna närvarorapporter för de deltagare som man skickat till SIMBA.

3.4 SIMBA-metoden

Den så kallade SIMBA-metoden, som finns beskriven i olika dokument, kanske snarare skall betraktas som ett förhållningssätt (se vidare avsnitt 7.3 *SIMBA-metoden - ett förhållningssätt*). De utgångspunkter för metoden som beskrevs när verksamheten startades upp var att;

- kunskaper i svenska språket är det viktigaste för inträdet på arbetsmarknaden;
- självförtroende och social kompetens är viktigt;
- vara tillsammans ger styrka, motivation och inspiration för att våga bryta isoleringen och orka gå vidare trots otaliga avslag hos olika arbetsgivare; och
- genom att delta får man ett utökat kontaktnät, en mer systematisk samt strukturerad sökmetod för de olika jobb som finns och arbetsträning (sid. 5 SIMBA 1999).

I senare dokument beskrivs att metoden ”bygger främst på motivationsskapande aktiviteter, men framförallt ett sammanhang med gemensamma referensramar och utgångspunkter. Vi utgår från att allt är möjligt och att de enskilda kvinnornas livsprojekt är kraftkällan för verksamheten” (SIMBA, 2000). Det handlar i SIMBA om att skapa en trygg miljö för deltagarna där de exempelvis kan få pröva på anställningsintervjuer för att sedan kunna känna sig mer säkra vid intervjuer med arbetsgivare. ”Simba kartlägger först individens kompetenser, bygger individens

självförtroende genom olika samhällsorienterande information och övningar inför jobbsökeri” (sid. 4, SIMBA 2004c). SIMBA bygger på en förståelse för deltagarens speciella situation (läs kvinnornas hela livssituation) och aktiviteterna skraddarsys för att passa den enskilde individen (SIMBA 2003c).

Den pedagogik som används kan betecknas som lärande genom görande⁵ där deltagarna praktiskt via bland annat rollspel får lära sig att hantera olika situationer. Praktiska exempel ges på hur man kan hantera kulturella koder i arbetslivet. Deltagarna motiveras att kommunicera och lär sig verbalt;- icke-verbalt;- och symbolspråk. Det senare kan exempelvis handla om hur man förväntas vara klädd vid en anställningsintervju.

Förhållningssättet i SIMBA utgår från ett empowermentperspektiv och bryter mot *”tycka-synd-om”* och *”omhändertagandeattityden”* som finns mot invandrade kvinnor i samhället (SIMBA 2003c). Empowerment⁶ kan inte ges till någon utan är en process som deltagaren i en verksamhet själv kan starta och upprätthålla. Handledarna kan dock främja processen genom en positiv och tillåtande miljö för att kvinnorna skall kunna ta fram de resurser de har inom sig. Det handlar om att respektera deltagaren för det hon redan vet och kan samt vad hon har möjlighet att göra (Jarhag 2001). Vid SIMBA möts deltagarna *”av respekt och en stark tro på att förändring är möjlig”* och *”tillitskapande och motivationsinsatser går som en röd tråd i verksamheten* (sid. 7 SIMBA 2003b).

3.5 Organisation

SIMBA har varit organiserat på olika sätt under perioden 1998-2004. Här beskrivs den organisation som gällde när utvärderingen genomfördes. SIMBA är organiserat med en projektledare på heltid och ytterligare två handledare på heltid. En extern handledare (lärare) kommer från ABF för att hålla i svenskundervisningen. Under hösten 2004 har verksamheten fått tre helt nya medarbetare. En tillfällig projektledare pga. att den ordinarie är barnledig och två nya medarbetare, som anställts på tremånaderskontrakt för höstens verksamhet.

En referensgrupp finns knuten till verksamheten. Den består av en tidigare projektledare och verksamma vid SIMBA. Som styrgrupp för verksamheten fungerar ASR:s styrelse. En samordnare har funnits för att hantera kontakter som rör vidareutveckling av verksamheten och finansiering. I den organisationsskiss som finns med i uppföljningsrapporten för våren 2004 till Stockholm stad från SIMBA (2004a) beskrivs endast styrgruppen och projektledningen.

4 Finansiering och kostnader för verksamheten

4.1 Finansiering

SIMBA har efter det första årets verksamhet haft stora problem med finansieringen. Medel till verksamheten har ibland beviljats för ett år i taget, för sex månader i taget och vid några tillfällen endast för tre månader i taget. Stockholm stad⁷ har medfinansierat verksamheten sedan starten 1998. Under det första året fick SIMBA även medel från Europeiska Socialfonden (ESF) och Arbetsmarknadsdepartementet (se

⁵ Engelskans Learning by doing.

⁶ Egenmakt är ibland ett begrepp som används på svenska istället för empowerment.

⁷ Arbetsmarknads- och utbildningsnämnden, Integrationsnämnden och Socialtjänstnämnden.

tabell 1 nedan). Sedan 2000 har en del av finansieringen skett genom att stadsdelarna fått betala en viss summa för varje deltagare som de skickat till SIMBA. I dagsläget (november 2004) får stadsdelarna betala 3000 kronor/plats. Deltagaravgifterna utgör endast ca 10 % av de budgeterade intäkterna under 2004 (se tabell 2 nedan). Stadsdelarna betalar 1000 kronor per månad för de tre första månaderna för de enskilda deltagarna. Därefter kan deltagarna, som tidigare nämnts, fortsätta avgiftsfritt under ytterligare tre månader.

I början av 2001 redogjorde Integrationsförvaltningen för "*förutsättningarna för en långsiktig lösning av verksamheten inom SIMBA*" (Stockholm stad 2001a). I tjänsteutlåtandet konstateras att det då var svårt att bedriva kommunövergripande arbetsmarknadsinsatser och att stadsdelarna inte köpte platser i den utsträckning som krävdes för att SIMBA skulle få tillräckliga intäkter. I dokumentet framkommer att alternativa finansieringskällor och ersättningssystem för verksamheten kartlagts. Ett förslag var att stadsdelarna endast skulle betala för de deltagare som SIMBA fick i arbete, men enligt tjänsteutlåtandet var detta inte en framkomlig väg.

Arbetsmarknads- och integrationsberedningen har i år på kommunstyrelsens uppdrag genomfört en "*undersökning av förutsättningarna för en mer långsiktig finansiering*" av SIMBA (Stockholm stad 2004a). I tjänsteutlåtandet framkommer att ingen hittills velat ta på sig ett långsiktigt ansvar för verksamheten. Beträffande upphandlingsregler för utbildningar som anknyter till SIMBA:s verksamhet konstateras att de modeller som finns bygger på att samtliga deltagarna deltar under hela utbildningen. För SIMBA gäller att när kvinnorna får arbete slutar de på "utbildningen". Socialtjänstförvaltningen har föreslagit att SIMBA skall intäktsfinansieras, vilket skulle innebära att varje plats i snitt skulle kosta 29 000 kronor, enligt tjänsteutlåtandet. Bedömningen som görs i utlåtandet är att det inte är möjligt att finansiera verksamheten enbart med avgifter.

SIMBA och olika enheter i Stockholm stad har sedan starten haft upprepade kontakter med länsarbetsnämnden för att undersöka möjligheterna till finansiering. Länsarbetsnämnden har dock endast bidragit med resurser under ett år, 2002 (se tabell 1 nedan).

Med hänvisning till den dokumentation som funnits tillgänglig för utvärderingen kan följande schematiska bild ges av hur finansieringen sett ut sedan starten 1998. Se tabell 1 nedan.

Tabell 1 Finansiering av SIMBA under perioden 1998-2004

År	Totala intäkter (kr)	Basfinansiering från Stockholm stad (kr)	Annan finansiering (kr)	Intäkter från köpta platser (kr)	Antal deltagare	Kostnad per plats (kr)
1998	2 599 000	Arbetsmarknads- och utbildningsnämnden 550 000	Europeiska Socialfonden 1 199 000 Arbetsmarknads- departementet 850 000	Inga	Se nedan	Se nedan
1999	709 000	Arbetsmarknads- och utbildningsnämnden 709 000		Inga	85 under 1998-1999	Ca 38 918
2000	1 310 000	Integrationsnämnden 965 000		345 000	113 *	Ca 11 593
2001	1 304 600	Integrationsnämnden 740 000		564 600 **	67	Ca 19 742
2002	1 181 600	Integrationsnämnden 102 000	Länsarbetsnämnden 600 000	479 600	48	Ca 24 616
2003	1 117 418	Integrationsnämnden 600 000 Socialtjänstnämnden 300 000		217 418	49	Ca 22 804
2004 (Jan-juni)	887 000	Arbetsmarknads- och integrationsberedningen 600 000 Socialtjänstnämnden 200 000		87 000	46	Ca 19 283
2004 (juli-dec)	950 000 (exkl. köpta platser)	Arbetsmarknads- och integrationsberedningen 950 000		(uppgift saknas ännu)	33	
Total	10 058 618 ***	5 716 000kr	2 649 000kr	1 693 618 kr	441	

Kommentarer till tabellen:

* 30 kvinnor fick avbryta för att stadsdelarna inte ville betala platserna

** I en uppgift från Stockholm stad anges 757 000 kr i intäkter under året för köpta platser. I dokument från SIMBA anges 564 600 kr.

*** Exkl. intäkter för köpta platser jul-dec 2004.

4.2 Kostnader

En beräkning, som gjorts av Stockholm stad (2004a), uppskattade kostnaden för SIMBA till ca 21 774 kronor/per deltagare under perioden 1998-2001. SIMBA uppskattade kostnaderna till ca 22 500 kronor/deltagare under perioden 1998-2002 och att kostnaden under 2003 skulle bli ca 25 000 kronor/deltagare (SIMBA 2003a). Siffrorna stämmer väl överens med de beräkningar som skett inom ramen för utvärderingen som visar att kostnaden från 2001 och framåt varit ca 20-25 000 kronor/deltagare.

Budgeten som SIMBA tagit fram för 2004 (se tabell 2a nedan) är baserad på 80 deltagare och en kostnad för verksamheten på 2 311 800 kronor. Intäkterna i form av basfinansiering från Stockholm stad beräknades till 2 021 800 kronor och intäkter från köpta platser till 240 000 kronor (80 deltagare * 3000 kronor/deltagare). Finansiering från ABF på 50 000 kronor finns också med i budgeten. Se vidare tabell 2b nedan.

Tabell 2a Budget för 2004

Budgetpost	Kostnad	Andel av budget
Personalkostnader (3 heltidstjänster)	1 093 000 kr	47,3 %
Kompetensutveckling för personalen	50 000 kr	2,2 %
Lokaler	355 800 kr	15,4 %
IT-stöd	50 000 kr	2,2 %
Friskvård för deltagarna (80 kvinnor)	72 000 kr	3,1 %
Förberedande kurs i vårdirke för deltagarna	350 000 kr	15,1 %
Administration	216 000 kr	9,3 %
Utvärdering, rapportering och marknadsföring	125 000 kr	5,4 %
Summa	2 311 800 kr	100 %

Kommentar till budgeten

Fördelningen mellan olika budgetposter är relevant med hänsyn till verksamhetens art.

Tabell 2b Kostnad per plats enligt budget för 2004

År	Totala intäkter (kr)	Basfinansiering från Stockholm stad (kr)	Annan finansiering (kr)	Intäkter från köpta platser (kr)	Antal deltagare	Kostnad per plats (kr)
2004	2 311 800	2 021 800	ABF 50 000	24 0 000	80	28 898

Då intäkterna med stor sannolikhet blir lägre än vad som angivits i budgeten kommer också kostnaden per deltagare att bli lägre. Bidraget från Stockholm stad för 2004 i form av basfinansiering är 1 750 000, enligt projektledningen, vilket är 271 800 kronor lägre än budgeterat. Uppgifter som hur stora intäkterna för köpta platser saknas ännu.

5 Tidigare uppföljningar och utvärderingar

5.1 Uppföljningar

Uppföljning av SIMBA har skett på olika sätt under perioden 1998-2004. För vissa år finns bristfällig dokumentation från SIMBA medan det för andra år finns vad som skulle kunna betraktas som en verksamhetsberättelse. Uppföljningslistorna för deltagarna ser också olika ut för olika år. På vissa listor går det inte att utläsa under vilket år som kvinnorna varit inskrivna eftersom flera år finns redovisade på samma lista. Listorna måste kontrolleras mot information på de inskrivningsblanketter som används för varje deltagare. På många av dessa blanketter är informationen också bristfällig med avseende på inskrivningsperiod och resultat (arbete, utbildning, praktik, varför deltagaren slutat etc.). Den bristande dokumentationen och uppföljningen leder till osäkerhet vid utvärderingar av verksamheten. Från hösten 2003 skickar SIMBA en rapport till Stockholm stad enligt en strukturerad blankett ⁸, vilket underlättar framtida uppföljningsarbete. Blanketten togs fram i samband med det så kallade halveringsuppdraget (se avsnitt 1 *Inledning*).

Från Stockholm stads⁹ sida har en mer detaljerad uppföljning skett under 2004 med ledning av de dokument som funnits tillgängliga (Stockholm stad 2004a). I uppföljningen finns en sammanställning över olika kontakter som tagits med bland annat länsarbetsnämnden för att finna former för finansiering av SIMBA (se även avsnitt 4.1 *Finansiering* ovan). Även från stadens sida har uppföljningen skiftat i omfattning under

⁸ Rapport uppföljning av beviljade medel till projekt för att minska bidragsberoendet.

⁹ Arbetsmarknads- och integrationsberedningen

SIMBA:s olika verksamhetsår. Från hösten 2003 får dock SIMBA, som nämnts ovan, en blankett att besvara och skicka in till staden varje halvår. Här skall beskrivas exempelvis projektorganisation, samverkan, mål, måluppfyllelse, resultat, metod/arbetsätt, antalet deltagare med socialbidrag, antalet deltagare som blivit självförsörjande samt erfarenhetsutbyte och spridning.

5.2 Utvärderingar

En extern utvärdering har genomförts av en doktorand i ekonomisk historia vid Stockholms universitet, som avsåg de första verksamhetsåren för SIMBA, 1998-1999 (Metzger 2001). Utvärderingen fungerade också som slutrapport för SIMBA:s verksamhet under dessa år. Under perioden 2000-2003 har ingen extern utvärdering genomförts. SIMBA har inte heller någon egentlig modell för egenutvärdering.¹⁰

Den tillgängliga utvärderingen för de första åren visar bland annat att: SIMBA varit framgångsrikt i att slussa långtidsarbetslösa in på arbetsmarknaden, bidragit till minskade socialbidragskostnader och fungerat som en inkörsport till det svenska samhället för de deltagande kvinnorna. I utvärderingen konstateras vidare att

- informationen i de personakter som upprättas i SIMBA varit bristfällig samt att uppföljningen av deltagarna inte är komplett, vilket ger osäkerhet i resultatstatistiken (se även avsnitt 5.1 *Uppföljningar* ovan); och att
- osäkerheten kring finansieringen lett till bristande kontinuitet i projektledningen.

6 SIMBA:s kontext (sammanhang)

I syfte att kunna bedöma resultaten av SIMBA behöver verksamheten sättas in i ett sammanhang. Områden av intresse att belysa i relation till SIMBA är följande:

- Invandrade kvinnors position på arbetsmarknaden
- Verksamheter som vänder sig till invandrade kvinnor
- Att arbeta med kvinnorna och inte för

6.1 Invandrade kvinnors position på arbetsmarknaden

Den statistik som tas fram av Integrationsverket ger en bild av invandrade kvinnors position på arbetsmarknaden. Den visar att alla grupper av utrikes födda kvinnor har lägre sysselsättning än inrikes födda kvinnor. Nästan alla grupper av invandrade kvinnor har lägre sysselsättningsgrad än invandrade män med några få undantag.¹¹

De kvinnor som kommer till SIMBA har vanligen varit i Sverige mellan 0-10 år även om några varit här över 10 år. Enligt en uppgift från SIMBA är den genomsnittliga vistelsetiden i Sverige 8 år. De flesta deltagarna kommer från länder utanför Europa och för de grupper som SIMBA vänder sig till är arbetskraftsdeltagandet mycket lågt. För kvinnor som kommer från Afrika och Asien och som varit i Sverige 5-9 år är arbetskraftsdeltagandet under 40 % (se tabell 3 nedan).

¹⁰ Egenutvärdering används i många fall synonymt med uppföljning, I det här fallet används begreppet för att ange något som går utöver sedvanlig projektuppföljning.

¹¹ Ett exempel på få undantag är att kvinnor födda i något land i Afrika, som varit i Sverige längre än tio år, har en högre sysselsättningsgrad än män födda i Afrika med samma vistelsetid.

Tabell 3 Andel sysselsatta kvinnor i Sverige efter födelseregion år 2001¹²

Vistelsetid	Sverige	Övriga Norden	Övriga EU/EES	Övriga Europa	Afrika	Asien	Latinamerika
	73 %						
0-4 år		50,3	39	29,7	23,9	16,3	34,1
5-9 år		65,4	44,6	50,5	35,6	36,7	55,8
10-19 år		67	58,2	61,1	53,6	46,1	56,8
Mer än 20 år		68,6	61,9	56,0	67,6	61	65,9

I ovanstående siffror ingår även de kvinnor som har akademisk examen, men de flesta som deltar i SIMBA har inte högskoleutbildning. 47 % av de kvinnor som deltog i verksamheten under våren 2004 hade utbildning motsvarande grundskola och 53 % hade utbildning motsvarande gymnasium (SIMBA 2004a). Det saknas officiell statistik som belyser både kön, födelseregion samt utbildningsnivå och arbetskraftsdeltagande. Statistik visar dock att arbetskraftsdeltagandet bland utrikes födda kvinnor i likhet med situationen för inrikes födda kvinnor är lägre bland dem som har låg utbildning (se tabell 4 nedan).

Tabell 4 Andel sysselsatta inrikes och utrikes födda kvinnor över 24 år i Sverige fördelade på utbildningsnivå år 2001¹³

	Folkskola eller motsvarande	Grundskola	Kort gymnasieutbildning	Lång gymnasieutbildning
Utrikes födda	37	50,9	68,4	66
Inrikes födda	55,6	71,5	80,4	84

Sammantaget visar statistiken att de kvinnor som deltar i SIMBA tillhör den grupp i samhället som har absolut svårast att ta sig in på arbetsmarknaden. Det var ett av skälen till att starta SIMBA, vilket också beskrivits i olika rapporter från verksamheten (SIMBA 2003b)

Även om forskningen inte är särskilt omfattande kring invandrade kvinnors position på arbetsmarknaden finns dock flera studier som kompletterar den bild som framträder i statistiken. Forskningen motsäger den stereotypiserade bilden av invandrade kvinnor som passiva och osjälvständiga och i allt högre grad har forskare intresserat sig för de (exkluderings) processer, som leder till invandrade kvinnors underordnade position på arbetsmarknaden. Uppmärksamhet har riktats mot att ”*invandrade kvinnor och deras kultur*” ofta betraktas som ett problem hos exempelvis myndigheterna (De los Reyes 1998, De los Reyes 2000).

6.2 Verksamheter som vänder sig till invandrade kvinnor

Under senaste decenniet har det blivit allt vanligare att starta upp projekt som vänder sig specifikt till invandrade kvinnor. Flera projekt har i likhet med SIMBA sin grund i att befintliga verksamheter inte varit anpassade efter kvinnornas behov. Kvinnorna har inte i samma utsträckning som män kunnat ta del av verksamheter som vänder sig till

¹² Bearbetning av underlag från Rapport Integration 2003 (Integrationsverket 2004)

¹³ Bearbetning av underlag från Rapport Integration 2003 (Integrationsverket 2004)

arbetslösa invandrare. De har inte heller kunnat ta del av exempelvis de aktiviteter som funnits vid lokala resurscentra för kvinnor.¹⁴

Många projekt har haft inriktning på studier i svenska, att finna vägar till arbete eller entreprenörskap och företagande. Få projekt har varit inriktade på strukturpåverkan och de föreställningar, som finns hos exempelvis myndigheter. Inom ramen för den Europeiska Socialfondens (ESF) Equal program finns dock idag några projekt, som just syftar till strukturpåverkan och där invandrade kvinnor är delaktiga.¹⁵

De senaste åren har alltför många projekt kommit att vända sig till högutbildade invandrade kvinnor. Även verksamheter som från början vänt sig till kvinnor med låg utbildning har i flera fall ändrat inriktning och istället rekryterat högutbildade i första hand.¹⁶ I en uppsats från Lunds universitet konstaterar författaren att "*lågutbildade invandrarkvinnor får delta i verksamheter som främst skall stärka dem som kvinnor och föräldrar, inte som yrkesarbetande*" (sid. 2, Bergstedt 2001). För målgruppen har det varit vanligt med projekt som haft inriktning på att laga mat, baka samt sy och där det funnits små möjligheter för kvinnorna att ta sig in på den reguljära arbetsmarknaden

De projekt som initierats har sällan övergått till ordinarie verksamhet oavsett om de startats upp av en kommun exempelvis inom ramen för storstadssatsningar, om de startas upp av ideell förening eller om de startas upp av resurscentra för invandrarkvinnor. Att verksamheten inte fortsätter efter projektperioden tycks gälla oavsett om den varit framgångsrik eller inte med avseende på om deltagarna kommit vidare till arbete eller utbildning. Att finna långsiktig finansiering för dessa satsningar tycks vara mycket svårt. Något som SIMBA fått erfara. De facto är SIMBA troligen en av de satsningar som lyckats "överleva längst".

6.3 Att arbeta med kvinnorna och inte för

Inte sällan har de projekt och verksamheter som startats upp för invandrade kvinnor haft som utgångspunkt att arbeta för kvinnorna. Verksamheterna har sällan när de skall utformas engagerat de kvinnor som berörs av satsningen. ASR har poängterat att SIMBA är unikt eftersom det startades av de berörda kvinnorna själva och har ett tydligt underifrånperspektiv.¹⁷ Den första projektledaren beskriver att hon såg deltagare och handledare som "*en och samma grupp*".

En studie från IFAU (2000), som nämnts tidigare, har visat på invandrade kvinnors negativa upplevelser av arbetsmarknadsåtgärder riktade till dem. De kvinnor som intervjuades i studien beskrev hur svårt de haft att ställa krav och få gehör för sina egna idéer. Det är sällsynt att kvinnornas livssituation finns med i diskussioner om vilka åtgärder som är lämpliga eller att de som utformar åtgärderna tar reda på kvinnornas förväntningar. Satsningar som inte tar hänsyn till dessa aspekter riskerar sämre resultat.

SIMBA arbetar med och inte för kvinnorna, och deltagarnas behov samt intressen styr verksamheten.

¹⁴ Lokala och regionala resurscentra för kvinnor finns på ca 120 platser runt om i landet. Ett resurscentrum är en mötesplats och idécentrum, som startas på initiativ av kvinnor och verksamheten bedrivs enligt empowermentprincipen (Länsstyrelsen 2004).

¹⁵ En sammanställning av aktuella projekt fås genom Svenska ESF-rådet (www.esf.se)

¹⁶ Ett exempel är ORDKRAFT, som är ett utvecklingspartnerskap i Helsingborgs stad inom ramen för Equal programmet (Europeiska Socialfonden) - www.ordkraft.info

¹⁷ Engelskans bottom-up.

7 Resultat

Baserat på underlag i form av dokumentation, intervjuer, besök på SIMBA, uppföljning av deltagare och kontakter med projekt, som vänder sig till invandrade kvinnor, presenteras resultaten av utvärderingen genom följande rubriker:

1. Positiva omdömen om SIMBA
2. Deltagarna kommer vidare
3. SIMBA metoden – ett förhållningssätt
4. SIMBA - synonymt med projektledaren
5. Behov finns av bättre spridning och ökat samspel med andra aktörer
6. Underutnyttjande av verksamhetens kapacitet
7. Få alternativ som liknar SIMBA
8. Kostnaden för SIMBA är inte högre än för andra program

7.1 Positiva omdömen om SIMBA

Utvärderingen bekräftar den positiva bild som återfinns i dokumentation från SIMBA och olika enheter i Stockholm stad samt den tidigare utvärderingen.

Deltagarna

Både besöken på SIMBA och intervjuer med deltagare visar att kvinnorna i stort sett är nöjda med verksamheten. I det här sammanhanget bör dock noteras att endast ett fåtal deltagare (fyra kvinnor) intervjuats och att verksamheten besökts vid tre tillfällen.

De personliga relationerna till handledarna spelar en stor roll för deltagarnas positiva upplevelser. Att kvinnorna har möjligheter att tala även om personliga saker med sina handledare uppfattas som mycket positivt. När kvinnorna i intervjuerna blev ombedda att berätta vad det tyckte var bäst med SIMBA beskrev de ofta den hjälp de fått av handledarna. Genom stödet från handledarna har de blivit säkrare på sig själva. Vid besöken på SIMBA konstaterades hur flera deltagare blivit mer aktiva och säkrare mellan det första besöket och det sista. Besöken genomfördes med mindre än en veckas mellanrum.

Den kritik av verksamheten, som kvinnorna lyfter fram i intervjuerna, handlar i första hand om att:

- Lokalerna där verksamheten bedrivs upplevs som mycket tråkiga.
- Det finns för lite praktiska inslag i verksamheten där man exempelvis kan få pröva på olika arbetsuppgifter.
- Deltagargrupperna är heterogena och ”*det finns kvinnor som inte är intresserade av att få ett arbete*”.
- Alla deltagare inte får samma stöd från handledarna för att hitta ett arbete.

Lokalerna som verksamheten bedrivs i är långt ifrån idealiska ur ett pedagogiskt perspektiv. Även en av de socialsekreterare som intervjuades i utvärderingen ansåg att lokalerna inte var ändamålsenliga. SIMBA har haft andra lokaler tidigare, men pga. projektekonomi tvingades verksamheten flytta till ASR:s lokaler.

Beträffande efterfrågan på mer praktiska inslag har ASR haft planer på att erbjuda kurser inom exempelvis vård, äldreomsorg och lokalvård. Projektekonomi har inte givit utrymme för att utveckla dessa inslag i den omfattning som man tänkt sig. Detta skulle

kanske kunna ske genom kontakter med SLUP¹⁸, som är ett partnerskap inom ramen för den Europeiska Socialfondens (ESF) Equal program. Partnerskapet där Stockholm stad finns representerat har bland annat utvecklat en vårdutbildning för invandrade kvinnor.

Vid besöken på SIMBA konstaterades att det ibland blev långa pass med information till deltagarna där de inte var lika aktiva, som när gruppen arbetade tillsammans i olika rollspel. I det här sammanhanget bör poängteras att handledarna var helt nya i verksamheten när utvärderingen genomfördes och de hade haft begränsat med tid att *”arbeta ihop sig”*.

Några av kvinnorna som intervjuades ansåg också att det fanns tillfällen när det hände för lite på SIMBA. De kunde inte komma vidare för att handledarna inte fanns tillgängliga eller pga. att de fick *”vänta in”* andra deltagare i gruppen. Några kvinnor reflekterade kring att de grupper de deltagit i varit heterogena och att det fanns kvinnor, som de trodde, inte ville eller kunde få ett arbete. Vid besöken på SIMBA blev deltagarnas skilda förutsättningar mycket tydliga. I intervjun med projektledaren på SIMBA konstaterade hon att det finns tre grupper i verksamheten:

”Vi har en grupp som är relativt självgående och som går själva på intervjuer. En annan grupp som talar relativt bra svenska, men som är osäkra. Vi har också en grupp som har stora språkbrister och som behöver mycket stöd”.

För kvinnorna är det frustrerande att se hur andra får arbete medan de själva finns kvar i verksamheten. Mot bakgrund av detta är det inte svårt att förstå varför några kvinnor upplever att de inte fått samma stöd från handledarna, som övriga deltagare i gruppen.

Socialsekreterarna

Även de socialsekreterare som intervjuats tecknar en mycket positiv bild av SIMBA och förstärker tidigare beskrivningar från tjänstemän/kvinnor i Stockholm stad: *”Det är projektledningens tid och engagemang för varje kvinna som har skapat denna motivation och självförtroende hos kvinnorna att våga sig ut på arbetsmarknaden”* (Stockholm stad 1999). *”SIMBA är ett nyskapande projekt som genom sina arbetsmetoder bidrar till ökad integration”* (Stockholm stad 2000). SIMBA har funnit *”okonventionella individinriktade metoder för att bryta socialbidragsberoendet”* (2004a).

Socialsekreterarna beskrev i intervjuerna att de ofta skickar kvinnor till SIMBA när de inte funnit andra lämpliga verksamheter och när de har *”kört fast”*. Något som återkommer i beskrivningar av projektet: *”Simba i många fall är någonstans kvinnorna hamnar i andra eller t o m tredje led, efter att insatser från både Arbetsförmedlingen och kommunen misslyckats”* (sid. 13. SIMBA 2003b).

Genom SIMBA får kvinnorna bättre självförtroende och blir *”friskare”*, enligt intervjupersonerna. Många psykiska och fysiska besvär som kvinnorna haft är inte lika framträdande efter SIMBA programmet. SIMBA:s styrka är *”att de bryr sig om människor, bildar sig en egen uppfattning och förbereder deltagarna för kontakter med olika arbetsgivare”*. Positivt är, enligt socialsekreterarna, att SIMBA tar emot arbetsgivarna i verksamheten och ger möjligheter för deltagarna dels till gruppintervjuer, dels till enskilda intervjuer.

¹⁸ Se vidare www.slup.se

Arbetsgivarna

I intervjuerna med arbetsgivarna framkommer att kontakterna med SIMBA varit helt beroende av de enskilda projektledarna eller handledarna i verksamheten. SIMBA är synonymt med den kvinna som respektive arbetsgivare haft kontakt med (se vidare avsnitt 7.3 *SIMBA - synonymt med projektledaren*). Kontakterna med arbetsgivarna har sett olika ut och en av intervjupersonerna säger att hon fått mycket stöd från SIMBA medan en annan säger att hon inte fått något stöd alls.

En arbetsgivare, som rekryterat flera deltagare, tycker att SIMBA är en fantastisk verksamhet. Om det behövts har handledarna från SIMBA kunnat bistå med att gå igenom olika moment i arbetet förutom den genomgång som arbetsgivaren själv har haft. På det här sättet kan missförstånd pga. exempelvis bristande språkkunskaper undvikas. SIMBA har stora fördelar i jämförelse med rekrytering via arbetsförmedlingen, enligt intervjupersonen. Samma arbetsgivare ansåg också att det var bra att kunna samverka med SIMBA eftersom projektet finansieras via Stockholm stad och det aktuella företaget har många uppdrag för staden.

Den mest negativa arbetsgivaren berättar att ingen uppföljning skett och att hon inte fått veta att det fanns möjligheter att kontakta SIMBA om det uppstod problem med deltagare från verksamheten. Kvinnorna hade blivit "skickade till henne" och hon hade haft begränsad kontakt med projektledningen. Ingen från SIMBA hörde av sig till arbetsgivaren efter att projektet skickat deltagare. Då problem uppstod med några av kvinnorna som kom från SIMBA är arbetsgivaren mycket tveksam till en förnyad kontakt med verksamheten.

En arbetsgivare som rekryterat för några år sedan berättar att hon inte haft kontakt med SIMBA sedan dess. Ingen från verksamheten har kontaktat henne för att se om hon haft behov av ytterligare personal. Det som var bra med SIMBA, enligt intervjupersonen, var möjligheten att rekrytera personal med kunskaper i olika språk och kulturer.

Totalt har fyra arbetsgivare intervjuats och även om det är få indikerar samtalen mycket skilda upplevelser av SIMBA. "Arbetsgivargruppen" skiljer sig från "socialsekreterargruppen" och "deltagargruppen". Socialsekreterarna hade samstämmiga upplevelser av verksamheten och deltagarnas upplevelser skilde sig inte heller nämnvärt åt.

I intervjun med en arbetsförmedlare framkom att SIMBA inte följt upp kontakterna med förmedlingen i den utsträckning, som krävs för att etablera långsiktiga relationer och strategiska nätverk.

7.2 Deltagarna kommer vidare

"Mitt mål är att bli av med socialbidraget"

Ovanstående citat kommer från en intervju med en av deltagarna i SIMBA och sammanfattar känslan hos flera av de kvinnor som deltagit i verksamheten. Samma kvinna beskriver också verksamheten som följer: *"SIMBA är jättebra för invandrarna, det är något som Sverige har gjort bra, jättebra."* Kvinnan hade inte alltid upplevt att hon fått ett bra bemötande i det svenska samhället. Genom SIMBA hade hon fått idéer om hur hon själv kan hjälpa andra kvinnor in på arbetsmarknaden.

Hälften kommer vidare till arbete, utbildning eller praktik

Under 2003 och våren 2004 har ca hälften av deltagarna i SIMBA kommit vidare till arbete, utbildning eller praktik. Det är lägre siffror än för tidigare år (se tabell 5 nedan), men enligt både nuvarande och tidigare projektledningar står de kvinnor som kommer till verksamheten allt längre från arbetsmarknaden. Något som bekräftades i intervjuerna med socialsekreterarna inom ramen för utvärderingen.

Tabell 5 Översikt över det totala antal deltagare i SIMBA och resultat fram t o m våren 2004

År	Totalt antal deltagare	Antal deltagare till arbete *	Antal deltagare till utbildning	Antal deltagare till praktik	Antal som avbrutit/inte kommit vidare **	Andel som avbrutit/inte kommit vidare
1998-1999	85	36	22		27	Ca 32 %
2000	113	60	23		30	*** Ca 27 %
2001	67	40	7		20	Ca 30 %
2002 ****	48	25	14		9	Ca 19 %
2003 ****	49	8	10	5	26	Ca 53 %
2004 (Jan-juni)	46	10	3	12	21	Ca 46 %
Summa	408	179	79	17	133	Ca 33 %

Kommentarer till tabellen:

* I den här siffran kan även ingå deltagare som gått till praktik. Det har inte varit möjligt att utläsa ur projektdokumentation hur många som gått till arbete respektive praktik fram till 2003. Från våren 2004 finns en tydligare redovisning.

** I antalet kan ingå några deltagare som fortsatt i verksamheten efter årsskiftena.

*** 30 deltagare fick sluta i verksamheten pga. att stadsdelarna inte kunde betala för platserna.

**** För 2002 och 2003 finns andra siffror redovisade i underlag från Stockholm stad (2004a). De siffror som redovisas i ovanstående tabell kommer från rapporter från SIMBA. För 2003 finns ingen sammanställd rapport för hela året och osäkerhet finns i siffrorna.

Under de första åren gick deltagarna antingen till arbete eller utbildning, enligt projektledaren som var med och startade SIMBA. Sedan 2003 har praktikplatser blivit ett allt större inslag i SIMBA:s verksamhet. Det har blivit ett alternativ, enligt den nuvarande projektledningen, eftersom det varit svårt att finna arbeten direkt till kvinnorna. Målsättningen är dock att i första hand finna praktikplatser som leder till en anställning. ”Syftet med praktiken är att ge de arbetssökande arbetslivserfarenhet och merit samt meningsfull sysselsättning” (SIMBA 2004d).

Satsningen på praktikplatser gör att SIMBA närmar sig mer traditionella insatser riktade till invandrare. Praktik är en av de vanligaste åtgärderna för att underlätta invandrades möjligheter på arbetsmarknaden. Allt fler studier har ifrågasatt resultaten av dessa insatser och uppmärksammat de olika föreställningar som finns kring vad praktiken skall leda till bland deltagare, lärare, arbetsförmedlare och arbetsgivarna (IFAU 2004).

Bland de kvinnor som kommit vidare är det många som har egen försörjning

Inom ramen för utvärderingen skedde med stöd från socialtjänstkontoren i fem stadsdelar (Enskede-Årsta, Kista, Rinkeby, Skärholmen och Spånga-Tensta.) en

uppföljning av de deltagare i SIMBA som under perioden 1998-2004¹⁹ kommit vidare till arbete eller utbildning. Ingen uppföljning har skett av de kvinnor som avbrutit/inte kommit vidare eller de som gått vidare till praktik.

I uppföljningen framkommer att en hög andel kvinnor från Enskede-Årsta och Kista som gått vidare till arbete eller utbildning från SIMBA idag (november 2004) har egenförsörjning (se tabell 6 nedan). Det gäller 15 av 17 deltagare (ca 90 %) från Enskede-Årsta som gått vidare till arbete eller utbildning via SIMBA och 45 av 69 deltagare (ca 65 %) från Kista.

För deltagare från Skärholmen och Spånga-Tensta, som skickade många under SIMBA:s första år, är det svårare att bedöma resultaten eftersom det saknas uppgifter om kvinnorna. Skärholmen anger att de flesta kvinnorna som gått vidare till arbete eller utbildning inte varit aktuella på flera år och att de är avslutade som bidragstagare. En positiv tolkning av detta svar är att kvinnorna fått varaktig försörjning. Naturligtvis kan några också ha flyttat från stadsdelen. En uppskattning från Spånga-Tensta är att hälften av kvinnorna som kommit vidare till arbete eller utbildning från SIMBA fått varaktiga inkomster.

I Rinkeby är det en högre andel av deltagarna i SIMBA som fortsatt är aktuella för försörjningsstöd.

Uppföljningen omfattar en stor andel av de kvinnor som kommit vidare till arbete eller utbildning via SIMBA. Även om det saknas uppgifter om många kvinnor ger det en indikation på att verksamheten troligen bidragit till varaktig försörjning för relativt många av de deltagare som via SIMBA kommit ut i arbete eller utbildning. .

Tabell 6 Uppföljning av deltagare i SIMBA som kommit vidare till arbete eller utbildning.

	Enskede-Årsta	Kista	Rinkeby	Skärholmen	Spånga-Tensta
Flyttat eller ingen information		6	0	15	42
Egen försörjning	15	45	3	1	9
Aktuell för försörjningsstöd	1	16	8	1	10
Deltar i utbildning		2		0	3
Aldrig varit aktuell för försörjningsstöd	1		2		2
	17	69	22	17	66

Även de som inte får arbete kommer en bit på väg

När kvinnorna inte kommer vidare via SIMBA handlar det i många fall om att de har fysiska eller psykiska besvär (hälsoskäl) som gör att ett arbete inte är aktuellt, att deltagarna inte varit fullt ut motiverad för att söka sig ut i arbetslivet eller att verksamheten inte kunnat matcha den arbetssökande med någon arbetsgivare. Några deltagare har också bytt till andra verksamheter.

¹⁹ Uppgifter har inte kunnat sammanställas för hela 2004.

I intervjuerna med socialsekreterarna framkommer att de ser SIMBA som en resurs, som inte alltid handlar om att kvinnorna skall kunna få ett arbete direkt. Både socialsekreterarna och projektledningen vid SIMBA ser att för många kvinnor är verksamheten en väg att bryta sin isolering och ta ett steg närmare arbetsmarknaden. En aspekt som kom fram i intervjuerna var den betydelse som verksamheten har på längre sikt genom att de kvinnor som deltagit i SIMBA blir förebilder för sina döttrar.

Mot bakgrund av att målet för de kvinnor skickas till SIMBA inte alltid kan vara att de skall få ett arbete, att det finns kvinnor som deltar för att inte skall förlora försörjningsstödet och att verksamheten vänder sig till den grupp som har svårast att komma in på arbetsmarknaden är det troligen svårt att nå bättre resultat än vad SIMBA gjort. I tidigare uppföljningar konstateras också att SIMBA visat ett gott resultat om man tar hänsyn verksamhetens målgrupp.

Osäkert hur framgångsrikt SIMBA är

Trots ovanstående resonemang är det svårt att dra mer generella slutsatser kring hur framgångsrikt SIMBA egentligen är mot bakgrund av;

- att det varit svårt att finna jämförbara verksamheter (se vidare avsnitt 7.7 *Alternativen till SIMBA är få*);
- det inte finns mer omfattande kunskap om hur det gått för deltagarna på längre sikt och om de finns kvar i arbetslivet efter några år; och
- att det finns brister i tillgänglig statistik från SIMBA.

Det finns stora brister i SIMBA:s uppföljning och statistik, vilket påpekades redan i den första utvärderingen av verksamheten. Vid en noggrann genomgång av samtliga inskrivningsblanketter framkom exempelvis att 211 kvinnor från Stockholm stad gått vidare till arbete under perioden 1998-2004. Det kan jämföras med de siffror som finns i rapportering från SIMBA där det totala antalet deltagare som kommit vidare till arbete är 179 kvinnor (se tabell 5). Skillnaden på 32 personer kan inte enbart förklaras med att deltagare från hösten 2004 finns med ibland de 211 kvinnorna medan dessa endast deltagare fram till våren 2004 finns med bland de 179 kvinnorna. Det är oklart om skillnaden beror på att deltagarna istället fått praktik eller gått vidare till utbildning eller om tidigare rapporter är felaktiga.

7.3 SIMBA metoden – ett förhållningssätt

Pedagogiken i SIMBA syftar till att överbrygga hinder för lärandet genom

- delaktighet;
- att hjälpa kvinnorna bygga upp en positiv självbild;
- att ha enkönade grupper;
- aktiviteter som genomförs på kvinnors villkor;
- att blanda praktik och teori samt att;
- tillämpa ”stretching” där kunskapen förmedlas i små steg i taget.

En pedagogik som tidigare visat sig framgångsrik i modern vuxenutbildning för kvinnor (SAN 1997). En viktig del i pedagogiken vid SIMBA, som främjar deltagarnas lärande, är fokuseringen på gruppens betydelse. Gruppen innebär en trygghet i lärsituationen och ger möjligheter till erfarenhetsutbyte dels mellan deltagarna, dels mellan deltagarna och handledarna.

”De har nått fantastiska resultat tack vare att de inte tycker synd om människorna utan ser deras värde och potential”²⁰

Som beskrivits i avsnitt 3.4 är SIMBA-metoden snarast att betrakta som ett förhållningssätt. Ett förhållningssätt som levt vidare trots att projektledningen byts ut flera gånger. SIMBA utgår från ett empowermentperspektiv där deltagarens integritet står i fokus och där handledarna riktar sin uppmärksamhet på deltagarens behov, möjligheter samt önskemål och bistår dem med att nå sina mål. *”För att starta en förändringsprocess måste personen få klart för sig vad som finns för resurser..”* (sid. 7 SIMBA 2003b).

Förhållningssättet vid SIMBA är en avgörande faktor, som leder till att deltagarnas egen motivation och drivkraft växer. Att motivera deltagarna ut i arbetslivet är en av SIMBA:s främsta uppgifter och även om deltagarna uttryckt intresse för att arbeta finns flera hinder på vägen. Långa perioder av arbetslöshet och uppgivenhet, erfarenheter av deltagande i olika arbetsmarknadsinsatser som inte givit resultat och ohälsa. Vid SIMBA tas hänsyn till kvinnornas livssituation och deltagarna betraktas som individer med resurser. De hinder som finns för att ta sig in i arbetslivet i form av ohälsa kan i många fall överbryggas.

”Motivation kan definieras som en inre psykologisk process, vilken skapar en drivkraft som får människan att handla, och som ger handlingen riktning, upprätthåller och förstärker den. För att få vetskap om vad som motiverar invandrade individer måste olika aktörer lära känna deras behov, mål, värderingar och förväntningar” (sid. 9, Encell 2003)

I en rapport från Nationellt kompetenscentrum för vuxnas lärande vid högskolan för lärande och kommunikation i Jönköping (Encell 2003), som beskriver innovativa nordiska projekt avseende vuxna invandrades motivation till kompetensutveckling mot arbetslivet, återfinns SIMBA. En av de framgångsfaktorer som lyfts fram i rapporten som ett gemensamt drag för de innovativa projekten är handledarnas intresse för deltagarnas bakgrund och att handledningen byggs upp med utgångspunkt från detta. Aktiviteterna planeras med utgångspunkt från handlingsplaner, som deltagarna själva är med och skapar. Ett förhållningssätt som har stora likheter med folkbildningens arbetssätt där deltagarna påverkar sin egen lärsituation, har stort inflytande och är med och formar innehållet.

I samma rapport konstateras att projekt där utbud och färdiga koncept styr verksamheten inte är lika framgångsrika med avseende på de enskilda individernas motivation. En stor utmaning för deltagarna är att kunna fungera socialt på en arbetsplats, vilket är något som SIMBA arbetar aktivt med och utvecklar tillsammans med deltagarna. I rapporten påpekas också vikten av att ha kunskap om olika kulturella och individuella faktorer, som påverkar individens motivation. Även detta är ett område som SIMBA utvecklat.

7.4 SIMBA - synonymt med projektledaren

SIMBA har kommit att förknippas med sina projektledare och i viss mån även med sina handledare. Verksamheten har ett relativt svagt strukturkapital, vilket innebär att en stor del av kunskapsbasen försvinner när projektledarna slutar. Den del av strukturkapitalet som finns kvar är SIMBA:s förhållningssätt medan andra delar måste

²⁰ Citat ur en av SIMBA:s broschyrer.

byggas upp av respektive projektledare. Det innebär att verksamheten blir helt beroende av de enskilda projektledarna och därmed mycket sårbar. I sig är förstås en verksamhet av SIMBA:s karaktär alltid beroende av personalen, men det går att skapa modeller för hur den tysta kunskapen kan överföras mellan olika projektledare. Detsamma gäller rutiner för egenutvärdering, uppföljning och dokumentation.

De personer som anställts i verksamheten har ofta fått 3-6 månaders kontrakt eftersom SIMBA ständigt levt i ovisshet kring finansieringen. Det har varit svårt att utveckla verksamheten vidare pga. frekventa personalbyten. Även den förra utvärderingen lyfte fram problematiken avseende bristen på kontinuitet bland projektledarna (Metzger, 2001). I en rapport (SIMBA 2003a) från verksamheten för 2002 beskrivs konsekvenserna av de ”ständiga finansiella störningarna” då rekrytering av deltagare måste stoppas och personal måste sägas upp. Det skapade då som nu stor oro i verksamheten. Kvalitén riskerar också att variera över tid, vilket kan illustreras med följande citat:

”den tillfälliga ledningen som arbetade under våren 2003 misslyckats med att bygga upp ett brett och förtroendeingivande samarbete med stadsdelarna” (sid. 2, SIMBA 2004a).

7.5 Behov av bättre spridning och ökat samspel med andra aktörer

Under de första verksamhetsåren genomfördes en rad olika aktiviteter för att sprida erfarenheterna från SIMBA. Därefter tycks inte spridningsaktiviteterna varit lika omfattande och det är oklart hur projektledningen arbetar för att SIMBA:s förhållningssätt skall överföras till andra verksamheter i Stockholm stad. Några olika vägar att sprida kunskaperna skulle kunna vara att erbjuda intresserade auskultationsplatser på SIMBA, studiebesök och dialogseminarium med handledare samt deltagare från SIMBA. Genom att låta andra aktörer delta i SIMBA och tillsammans med handledare samt deltagare reflektera kring utgångspunkter, bemötande, förhållningssätt och pedagogik kan den tysta kunskapen bli explicit och därmed överförbar till andra verksamheter. Mer traditionella former för spridning som seminarier, konferenser eller informationsmaterial ger ofta begränsad effekt.

Det är osäkert hur välkänd SIMBA:s verksamhet egentligen är och i hur hög utsträckning som projektledningen samspelar med andra satsningar som vänder sig till invandrade kvinnor. I de intervjuer som genomförts inom ramen för utvärderingen framkommer att de socialsekreterare som intervjuades hade en mycket god bild av verksamheten samt förståelse för dess utgångspunkter och förhållningssätt. Däremot tycks inte denna kunskap vara spridd till alla socialsekreterare på stadsdelarna. En av socialsekreterarna efterlyser också ett ännu närmare samspel mellan stadsdelen och SIMBA.

Baserat på intervjuerna med representanter för SIMBA:s projektledning kan konstateras att samspelet med andra aktörer som exempelvis resurscentra för invandrarkvinnor (se vidare avsnitt 7.7 *Få alternativ som liknar SIMBA*) och andra verksamheter med samma målgrupp behöver utvecklas vidare. Det gäller även kontakterna med arbetsförmedlingarna.

Projektledningen har begränsat med kunskap om andra projekt som anknyter till den egna verksamheten. Ett exempel är Kunskapsutveckling i Rinkeby, som vänt sig i första hand till somaliska kvinnor.²¹ De som arbetar i SIMBA (projektledare och handledare) har inte heller etablerat strategiska nätverk utanför Stockholm stad i syfte att finna

²¹ Se vidare www.somaliskutveckling.com

resurser för verksamheten. Det arbetet har överlåtits till styrelsen för ASR och en samordnare, som utsetts för att hantera kontakterna med presumtiva finansiärer.

7.6 Underutnyttjande av verksamhetens kapacitet

SIMBA har under flera verksamhetsår inte nått upp till sin kapacitet med avseende på antalet deltagare. I tillgängliga dokument framkommer att SIMBA haft kapacitet att ta emot 80-100 deltagare per år. Under 2002 och 2003 var antalet deltagare betydligt färre; 48 respektive 49 kvinnor. Kapaciteten som funnits i verksamheten har inte nyttjats.

Integrationsförvaltningen har i ett tjänsteutlåtande från 2003 pekat på att stadsdelsförvaltningarna värnar om egna lokala projekt, vilket innebär att det kan vara svårt att rekrytera deltagare till SIMBA. En annan förklaring har varit att det funnits begränsat med resurser på stadsdelarna för att köpa platser. Förvaltningen har också ställt sig tveksam till ett förslag från ASR om utökning av verksamheten bland annat mot bakgrund av att det varit svårt att fylla platserna (Stockholm 2004a).

Under 2004 har verksamheten haft 79 deltagare och de tre socialsekreterare som intervjuats anser inte att det idag finns några ekonomiska hinder för att köpa platser på SIMBA. De har möjlighet att erbjuda de kvinnor som vill en plats i verksamheten. Varje plats kostar, som nämnts ovan, endast 1000 kronor per månad och maximalt 3000 kronor för stadsdelarna.

7.7 Få alternativ som liknar SIMBA

Via kontakter med resurscentra för kvinnor, projekt som genomförs inom ramen för den Europeiska Socialfonden (ESF) och en genomgång av utvärderingar från storstadssatsningen har framkommit att det finns få verksamheter som liknar SIMBA i Sverige. Liknande verksamheter finns i andra länder i Europa, men det har inte funnits möjligheter att göra några jämförelser med dessa inom ramen för utvärderingsinsatsen.

Det har bedömts vara mest relevant att jämföra med verksamheter som vänder sig till invandrade kvinnor. Det finns flera verksamheter, som har ett liknande förhållningssätt som SIMBA för högutbildade kvinnor.²² Då SIMBA i första hand vänder sig till kvinnor utan akademisk utbildning betraktades dessa projekt som mindre relevanta för en jämförelse. Det finns även satsningar med liknande förhållningssätt som SIMBA, som syftar till att främja entreprenörskap bland invandrade kvinnor.²³ Inte heller dessa projekt betraktades som relevanta för en jämförelse eftersom SIMBA inte fokuserar på entreprenörskap.

I stadsdelarna finns olika verksamheter som vänder sig till arbetslösa, men inom ramen för utvärderingen har inga satsningar identifierats, som specifikt vänder sig till kvinnor och som drivs av Stockholm stad. Stockholm stads kompetensfond stöder *Livstycket* (se nedan), som driver en verksamhet som vänder sig till unga kvinnor. Livstycket är den verksamhet som de intervjuade socialsekreterarna lyfte fram vid en jämförelse med SIMBA.

Livstycket

²² Ett exempel är DIREKT-projektet som vänder sig till kvinnor med akademisk utbildning från länder i forna Östeuropa och som drivs av BalticFem - www.balticfem.se.

²³ Ett exempel är Mångfald i företagsamhet som är ett utvecklingspartnerskap i Södermanland inom ramen för Equal programmet (Europeiska Socialfonden) - www.d3city.org.

Livstycket (2004) startade redan 1992 och iden var från början att ge invandrarkvinnor meningsfull svenskundervisning. Idag har verksamheten utvecklats och flera program erbjuds både kvinnor och män. Verksamheten fokuserar på hantverk, textiltryck, sömnad och design. ”*Livstyckets verksamhetsidé är att ge en individualiserad och flexibel utbildning med sikte på arbetsmarknaden*”. För unga kvinnor mellan 18-25 år finns en speciell verksamhet där varje elev kan delta under tre månader, vilket i likhet med SIMBA kan förlängas med tre månader.

Pedagogiken vid Livstycket integrerar praktik och teori, vilket gör det möjligt att fokusera både på språket och hantverket. Deltagarna ritar bland annat mönster, trycker tyger, syr kläder, tar emot studiebesök och gör utställningar. Utbildningarna kombinerar kreativa ämnen med samhällskunskap, näringslära, barnavård, språkverkstad etc. Kontakter etableras med företag och hantverkare och deltagarna motiveras till fortsatta studier för att skaffa sig ett yrke.

Hur framgångsrikt är SIMBA i förhållande till andra projekt?

Det finns inga möjligheter att dra några långtgående slutsatser huruvida SIMBA är framgångsrikare än andra projekt eftersom det finns få verksamheter att överhuvudtaget jämföra med. I underlag från Stockholm stad (2004a)²⁴ konstateras att det saknas jämförande statistik varför det varit svårt att uttala sig om huruvida SIMBA är bättre eller sämre än stadens egna verksamheter.

Vid en genomgång av de få verksamheter som går att jämföra med SIMBA kan konstateras att några uppvisar liknande resultat som SIMBA medan andra inte nått upp till samma resultat. Ett projekt som har liknande resultat är *Bryggan till arbetslivet för kvinnor*, som genomförts i Södertälje (se nedan). Detta indikerar att SIMBA:s mål att ca 60 % av kvinnorna skall kunna komma vidare till arbete eller utbildning är realistiskt. Om man däremot jämför med ett annat projekt i Södertälje, *Framsteget*, framkommer hur svårt det kan vara att nå liknande resultat i den grupp som SIMBA vänder sig till (se nedan). Noteras bör dock att Framsteget delvis haft andra målsättningar.

Bryggan till arbetslivet för kvinnor

Projektet genomfördes inom ramen för storstadssatsningen och Komvux i Södertälje fungerade som huvudman. Bryggan bestod av undervisning och praktik för lågutbildade invandrarkvinnor där få varit verksamma i Sverige. Kvinnorna fick delta i verksamheten under två terminer. Bryggan kombinerade studier i svenska, samhällskunskap och data med jobbsökaraktiviteter samt praktik. Syftet var att kvinnorna skulle kunna validera sina kunskaper och få kunskap om svenskt arbetsliv. En utvärdering av verksamheten visar att en stor del av deltagarna, mellan 50-70 %, kom ut i arbete eller utbildning (Inregia, 2002) Verksamheten har trots goda resultat lagts ned.

Framsteget

I Södertälje driver Inspirera (det lokala resurscentrat för kvinnor) ett projekt som heter *Framsteget*. Det vänder sig till lågutbildade invandrarkvinnor. De kvinnor som deltar står mycket långt från arbetsmarknaden och har varit hemma under många år. Syftet är att stärka förutsättningarna för ökad hälsa och möjligheterna till egen försörjning bland kvinnorna. Deltagarna studerar svenska, samhällskunskap/arbetslivskunskap, livskunskap och hälsa. Några deltagare har också dataundervisning. Verksamheten fokuserar på motivationsträning i olika former för att öka deltagarnas egen insikt om

²⁴ Arbetsmarknads- och integrationsberedningen

vad de klarar av samt stärka deras självförtroende och självkänsla. Pedagogiken genomsyras av folkbildningens tankar och bygger på att individen står i centrum, blir sedd och delaktig i sin egen utveckling. Av 33 deltagare har fyra hittills (november 2004) kommit vidare direkt till arbete.

Resurscentra för kvinnor

En verksamhet som har stora likheter med SIMBA med avseende på förhållningssätt och pedagogik är resurscentra för kvinnor. Få resurscentra driver dock mer omfattande projekt som SIMBA.. Sedan mitten av 1990-talet har allt fler resurscentra etablerats som specifikt vänder sig till invandrade kvinnor samt centra som har en "internationell inriktning" som vänder sig till kvinnor med bakgrund i Sverige och andra länder. Att tala om en "internationell inriktning" syftar ofta till att motverka en uppdelning i "vi" (läs svenskar) och "dom" (läs invandrare).

Länsstyrelsen i Stockholms län koordinerar ett nationellt *"pilotprojekt för tillväxt med integrationsperspektiv för lokala resurscentra"*. Målgrupperna är både kvinnor med utländsk bakgrund som besöker lokala resurscentra – i första hand kvinnor som står långt från arbetsmarknaden, de som arbetar på resurscentra och lokala partnerskap. Projektet syftar till att pröva en modell för att invandrade kvinnor skall ta sig in på arbetsmarknaden. I modellen skall ingå vilka möjligheter och hinder det finns för kvinnorna att få arbete, både på ett individuellt och på ett strukturellt plan. Resurscentra skall testa modellen tillsammans med 160 kvinnor. Modellen bygger på tematiskt inriktat samarbete och "portföljer" för dokumentation, organisatoriskt lärande och empowerment. I projektet ingår åtta resurscentra i Stockholms län, som vänder sig till invandrade kvinnor, bland annat i Hässelby-Vällingby, Rinkeby och Tensta (Länsstyrelsen, 2004).

7.8 Kostnaden för SIMBA är inte högre än för andra program

Pga. att det varit svårt att finna verksamheter som är jämförbara med SIMBA har det också varit svårt att göra jämförelser med avseende på kostnader. En indikativ jämförelse kan ske med vägledningsinsatser, som enligt länsarbetsnämnden²⁵ kostar ca 1500-2000 kronor/vecka och arbetsmarknadsutbildningar som kostar ca 1000-3000 kronor/vecka beroende på längd, innehåll och antal deltagare. Kostnaden för SIMBA var våren 2004 ca 20 000 kronor/deltagare (19 283 kronor). Om man räknar med att merparten av deltagarna stannar under 12 veckor (3 månader) kostar varje plats ca 1667 kronor/vecka. Det innebär att verksamheten kostnadmässigt ligger bra till i jämförelse med både vägledningsprogram och arbetsmarknadsutbildningar.

8 Identifiering av utvecklingsområden

Med utgångspunkt från utvärderingen har ett antal centrala utvecklingsområden identifierats för SIMBA.

1. Klargörande av mål och inriktning
2. Bättre dokumentation och uppföljning
3. Breddad rekrytering av deltagare
4. Vidareutveckling av arbetsgivarkontakter
5. Bättre integrering av olika moment och pedagogisk utveckling
6. Projektorganisationen

²⁵ Muntliga uppgifter från länsarbetsnämnden i Stockholm.

1. Klargörande av mål och inriktning

SIMBA har från början haft en tydlig inriktning på arbete och har det fortsatt, enligt den nuvarande projektledaren. Dock tycks en förskjutning av fokus skett de senaste åren då stadsdelarna skickar deltagare där de inte alltid har förhoppningar om att kvinnorna de facto skall kunna få ett arbete via SIMBA. Både projektledningen och socialsekreterare ser att SIMBA fyller en annan funktion där kvinnornas isolering bryts och deras ohälsa minskar. Vidare har SIMBA i allt större utsträckning börjat att arbeta med praktikplatser, vilket var mycket ovanligt under de första åren.

För att kunna vara tydliga mot deltagarna och de som skickar deltagare samt för att kunna bedöma verksamhetens resultat bör mål och inriktning klargöras.

2. Bättre dokumentation och uppföljning

Den dokumentation som finns från SIMBA varierar mellan olika år och det saknas ofta verksamhetsberättelser. Statistiken med avseende på uppföljning av deltagarna är bristfällig, vilket leder till osäkerhet vid utvärdering av resultaten. Detta påpekades redan vid den första externa utvärderingen. Den uppföljningsblankett²⁶ som tagits fram i samband med halveringsuppdraget (se avsnitt 5.1 *Uppföljning*) och som SIMBA använder har förbättrat situationen något. Behovet av bättre dokumentation samt uppföljning av deltagarna är dock fortsatt stort. En god uppföljning, utvärdering och dokumentation kan öka chanserna att finna en mer långsiktig finansiering. Det är också ett rimligt krav för fortsatt finansiering.

En modell för egenutvärdering bör utformas och bra metoder finns utvecklade inom ramen för den Europeiska Socialfonden (ESF).²⁷ Dels metoder som utgår från kvantitativa bedömningar med aktivitetsindikatorer, resultatindikatorer och effektindikatorer, dels metoder som utgår från kvalitativa bedömningar. Som stöd för kvalitativa bedömningar finns en rad olika metoder exempelvis nätverkskartor, deltagarformulerad utvärdering och sökkonferenser.²⁸ Flera kvalitativa metoder har utvecklats med utgångspunkt från deltagargrupper med invandrade kvinnor.

3. Breddad rekrytering av deltagare

Ytterligare ett område som kan utvecklas beroende på verksamhetens framtida inriktning är rekryteringsprocessen. Om SIMBA:s målsättning är att kvinnorna skall kunna få ett arbete och/eller bryta sin isolering är den nuvarande rekryteringsprocessen adekvat. Men om verksamheten skall fokuseras på att deltagarna direkt skall få arbete bör rekryteringsprocessen utvecklas. SIMBA bör tacka nej till fler deltagare än de gör idag. Något som varken de intervjuade socialsekreterarna eller projektledningen önskar.

En snävare rekrytering torde leda till bättre resultat i termer av att andelen kvinnor som kommer vidare till arbete eller utbildning ökar. En snävare rekrytering kan dock innebära att verksamheten kan få svårt att nå upp till målet på 80 deltagare per år.

Oavsett vilket inriktning verksamheten får bör kvinnor inte anvisas till SIMBA utan att de själva vill. Det bör inte vara ett krav att gå på SIMBA för att inte förlora försörjningsstödet. Om verksamheten skall kunna arbeta med sitt framgångsrika förhållningssätt är det mycket svårt att ta emot deltagare som från början har bristande motivation.

²⁶ Rapport uppföljning av beviljade medel till projekt för att minska bidragsberoendet.

²⁷ Information om dessa metoder kan fås via Svenska ESF rådet (www.esf.se)

²⁸ Se exempelvis Vägen kommer när vi vandrar. Nya jobb och företag. Svenska ESF-rådet, Rådet för arbetslivsforskning och författarna (Holmquist, Ljungberg van Beinum och Stridh), 2000. ISBN 91-88530-99-X

En aspekt på SIMBA som kom fram i en av intervjuerna var att verksamheten skulle kunna breddas och omfatta även kvinnor med svensk bakgrund. På sikt riskerar verksamheter som vänder sig specifikt till invandrade kvinnor att förstärka de stereotyper som finns i samhället. Invandrade kvinnor är inte en homogen grupp utan det enda de har gemensamt är just att de är kvinnor och att de kommit till Sverige från ett annat land. Det visade sig också vid besöken på SIMBA att gruppen var mycket heterogen med avseende på kvinnornas bakgrund, utbildning, erfarenheter samt förutsättningar.

Ett annat skäl för att bredda verksamheten till att även omfatta kvinnor med svensk bakgrund är möjligheterna för deltagarna att tillsammans utveckla kunskaperna i språk och kulturella koder. Goda erfarenheter finns från Danmark där man i liknande verksamheter som SIMBA haft grupper där 70 % av deltagarna varit kvinnor med utländsk bakgrund och 30 % av deltagarna varit kvinnor med dansk bakgrund. Ytterligare ett skäl att bredda målgruppen är möjligheten att få tillräckligt med deltagare och fylla platserna på SIMBA.

4. Vidareutveckling av arbetsgivarkontakter

Kontakterna med arbetsgivarna är beroende av de enskilda projektledarna vid SIMBA. För varje ny projektledare har ett nytt nätverk byggts upp och de kontakter som funnits under tidigare år följs inte upp systematiskt. Det tar mycket tid och kraft av projektledningen att bygga upp nya nätverk. I den med SIMBA har varit att de enskilda arbetsgivarna som anställer eller erbjuder möjligheter till praktikplatser skall kunna få stöd. I intervjuerna med arbetsgivarna beskrivs dock mycket skilda erfarenheter av verksamheten. En av de intervjuade arbetsgivarna är mycket nöjd och tycker att hon fått en fantastisk service medan en annan inte ens visste om att hon kunde få mer stöd från SIMBA.

Arbetsgivarkontakterna behöver utvecklas och en idé som föddes under utvärderingen var att SIMBA skulle kunna vända sig till Stockholm stads leverantörer. Detta mot bakgrund av att staden finansierar verksamheten.

5. Bättre integrering av olika moment och pedagogisk utveckling

Vid de deltagande observationerna på SIMBA konstaterades att det fanns en bristande integration mellan de olika momenten (modulerna); data, svenska, arbetsmarknadsorientering etc. Delvis kan detta förklaras mot bakgrund av att handledarna var helt nya i verksamheten under hösten 2004. Handledarna hade inte haft möjlighet att finna ett gemensamt arbetssätt utan kommit rakt in i verksamheten för att arbeta med deltagarna. Det saknades en "röd tråd" mellan de olika delarna där jobbsökeriet står i fokus och de övriga delarna fungerade som stödfunktioner. I intervjuer med tidigare verksamma i SIMBA bekräftas att en av idéerna varit just denna röda tråd.

Pedagogiken kan utvecklas genom fler praktiska inslag där deltagarna får använda olika sinnen i lärsituationen. Exempelvis genom att deltagarna får arbeta mer med händerna och/eller genom att använda musik för att främja lärandet.

6. Projektorganisationen

Den styrgrupp som finns för SIMBA är idag ASR:s styrelse. Det första året i SIMBA:s verksamhet var styrgruppen sammansatt av personer i projektledarnas nätverk och ASR:s nätverk, men den gruppen upplöstes. För SIMBA kan en bredare sammansatt styrgrupp där strategiska aktörer finns med och aktörer med kompetens inom verksamhetsområdet bidra både till verksamhetsutveckling och ökade möjligheter att finna en långsiktig lösning avseende finansieringen. En annan viktig funktion för styrgruppen är att säkerställa kontinuerlig kompetensutveckling för handledarna och att kunskaper överförs från en projektledare till en annan.

Genom att exempelvis engagera personer i styrgruppen från de stadsdelar som skickar många deltagare skulle samspelet med dessa kunna utvecklas. Idag är samarbetet ofta uppbyggt på den kunskap som de enskilda socialsekreterarna har om verksamheten.

Projektledningen och handledarnas roll i att bygga strategiska nätverk är inte tydlig och eftersom de är SIMBA:s ansikte utåt bör de få en större roll i att bygga dessa nätverk.

9 Förutsättningar för fortsatt verksamhet

SIMBA har fungerat som projekt sedan 1998 och inför varje verksamhetsår har det varit osäkert kring finansieringen. En mer långsiktig finansiering och en övergång från projekt till en permanent verksamhet har inte skett. Verksamheten uppfattas som angelägen både av olika stadsdelar och centrala enheter vid Stockholm stad, men det har varit svårt att finna former för finansieringen.

Det har inte framkommit under utvärderingen att ASR eller enheter i Stockholm stad arbetat för att verksamheten skulle bli länsövergripande. De kontakter som tagits i denna riktning har i första hand varit med länsarbetsnämnden. Initialt rekryterades deltagare från hela länet då SIMBA medfinansierades via Europeiska Socialfonden (ESF) och dåvarande Arbetsmarknadsdepartementet. För att skapa en långsiktigt hållbar plattform för SIMBA bör förutsättningarna för en länsövergripande verksamhet kartläggas. Inte minst mot bakgrund av att ett nationellt *"pilotprojekt för tillväxt med integrationsperspektiv för lokala resurscentra"* genomförs vid länsstyrelsen med en inriktning som ligger i linje med SIMBA:s verksamhet (se avsnitt 7.7 *Få alternativ som liknar SIMBA*). Kontakter med pilotprojektet kan ge SIMBA ett strategiskt nätverk med presumtiva finansiärer, kontakter med verksamheter som liknar SIMBA och kontakter med kommuner som skulle kunna skicka deltagare. Huvuddelen av deltagarna torde även fortsättningsvis komma från Stockholm stad. Ett partnerskap skulle kunna byggas runt SIMBA med representanter för

- ASR;
- Stockholm stad centralt;
- stadsdelar som skickar många deltagare;
- länsstyrelsen och pilotprojektets aktörer; och
- intressenter i form av olika kommuner i länet.

För att bilda partnerskapet och plattformen föreslås att SIMBA under en period (4-6 månader) inte tar emot nya deltagare. Verksamheten och det partnerskap som bildas koncentreras istället fullt ut på att finna en långsiktig finansiell lösning samt en modell för en länsövergripande verksamhet. En stor risk finns annars att verksamheten fortsätter som förut och att det blir svårt att upprätthålla kontinuitet samt kvalitet.

Risken är också stor att SIMBA till slut tvingas lägga ned efter år av ad hoc lösningar med avseende på finansieringen.

För att öka intäkterna i verksamheten borde det återigen vara aktuellt att undersöka hur mycket stadsdelarna kan tänka sig att betala per plats. En högre andel av verksamheten bör kunna finansieras via de platser som stadsdelarna köper. De budgeterade intäkterna för köpta platser under 2004 är endast ca 10 % av de totala intäkterna, vilket inte är rimligt. Under 2000 var intäkterna för köpta platser ca 26 %, under 2001 ca 43 %, under 2002 ca 41 % och under 2003 ca 19 %.

Idag betalar stadsdelarna bara för de tre första månaderna även om det ofta behövs minst sex månaders deltagande i SIMBA för de aktuella kvinnorna. Det torde vara rimligt att stadsdelarna betalar för sex månaders placering för att få högre täckning för kostnaderna för de kvinnor, som deltar under längre perioder i verksamheten. En breddad rekrytering där även kvinnor med svensk bakgrund kan delta i SIMBA bör också undersökas för att utveckla verksamheten och få in mer intäkter.

Bilagor

Bilaga 1 Referenser

Bergstedt (2001) Konstruktionen av ett "problem" - en analys av diskursen om "lågutbildade invandrarkvinnor". Lunds universitet. Sociologiska institutionen. HT 2001.

De los Reyes (1998) I skärningspunkten mellan genus och etnicitet. Ett ekonomiskt historiskt perspektiv på invandrarkvinnor i svenskt arbetsliv. Arbetsmarknad & Arbetsliv, årg. 4, nr. 1.

De los Reyes (2000) Var finns mångfalden. Konstruktion av mångfald inom svensk forskning och samhällsdebatt. Arbetslivsinstitutet. Saltsa. Report No 2:2000.

Encell (2003) Vi föds inte vid gränsen. Motivation och hinder avseende invandrades kompetensutveckling ni Norden – ett tankedokument. Encell. National Centre for Lifelong Learning. Rapport 1:2003.

IFAU (2000) Vem skall hjälpa vem? En kritisk analys av arbetsmarknadspolitiska insatser riktade till kvinnor med invandrarbakgrund. Forskningsrapport 2000:9. Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering.

IFAU (2004) Föreställningar om praktik som åtgärd för invandrades integration och socialisation i arbetslivet. Rapport 2004:5. Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering.

Inregia (2002) Utvärdering av sju projekt inom Storstadssatsningen i Södertälje kommun. Hösten 2002.

Integrationsverket (2004) Rapport Integration 2003. Del II Arbetsmarknaden

Sven Jarhag (2001) Planering eller frigörelse? En studie om bemyndigande Lund
Dissertations in Social Work 4, Socialhögskolan, Lunds universitet

Livstycket (2004) Information från Livstyckets hemsida www.livstycket.com

Länsstyrelsen (2004) Projektbilaga till projektansökan för fas 2 av pilotprojektet ” *Pilotprojekt för tillväxt med integrationsperspektiv för lokala resurscentra i Stockholms län - Fas 2*” 2004-11-29 samt Lägesrapport första lägesrapport - fas 1 av pilotprojektet Projekt titel ”*Pilotprojekt för tillväxt med integrationsperspektiv för lokala resurscentra i Stockholms län - Fas 1*”, 2004-11-29

Metzger (2001) Kvinnoprojekt SIMBA. Slutrapport.

SAN(1997) Att växa från roten. Kvinnors lärande och utveckling. Statliga sektorns arbetsmiljönämnd (SAN).

SIMBA (1999) Årsrapport för Kvinnoprojektet Simba 980101-990413. ASR Stockholm, Kvinnosektionen.

SIMBA (2000) Brev daterat 8 maj 2000 till Stockholms stad från Kvinnoprojektet Simba.

SIMBA (2001) Ansökan. OM Simbas framtida färdriktning. Afrosvenskarnas Riksförbund. 2001-02-07.

SIMBA (2002) Simba. Vägen till Arbete. Afrosvenskarnas Riksförbund.

SIMBA(2003a) Rapport Simbacentrum. En arbetsmarknads- och integrationspolitisk verksamhet för långtidsarbetslösa och lågutbildade invandrarkvinnor i Stockholm. Resultat år 2002. Afrosvenskarnas riksförbund. Stockholmsavdelningen.

SIMBA (2003b) Brev till socialsekreterare. Med anledning av det planerat informationsmöte med stadsdelens socialsekreterare den 2 september 2003 hos Er. Simba Center. Stockholm 2003-07-21.

SIMBA (2003c) Simba – Center. En behovsanalys av ett arbetsmarknads- och integrationspolitiskt initiativ för långtidsarbetslösa och lågutbildade invandrarkvinnor.

SIMBA (2004a) Rapport till Stockholm stad från SIMBA. Uppföljning av beviljade medel för att minska bidragsberoendet januari-juni 2004.

SIMBA (2004b) Schema för deltagare 2004-08. Simba Center.

SIMBA (2004c) Rapport till Stockholm stad från SIMBA för hösten 2003. Uppföljning av beviljade medel för att minska bidragsberoendet.

SIMBA (2004d) Information till anordnare av praktik. Informationsblad.

SIMBA (odaterat material) Anvisning av plats på SIMBA. SIMBA Center

Stockholm stad (1998) Fördelning av projektmedel. Arbetsmarknads- och utbildningsnämnden (ARUN). Tjänsteutlåtande. Dnr. 98-623/1553

Stockholm stad (1999) Brev från utbildningsförvaltningen

Stockholm stad (2000) Ansökan om bidrag till projekt SIMBA. Integrationsnämnden. Tjänsteutlåtande Dnr 00-613

Stockholm stad (2001a) Redogörelse för förutsättningar för en långsiktig lösning av verksamheten inom SIMBA. Integrationsnämnden. Tjänsteutlåtande. Dnr 01-611/58.

Stockholm stad (2001b) Simbas framtid. Förslag till beslut. Integrationsförvaltningen. Tjänsteutlåtande. Dnr 01-613/461.

Stockholm stad (2004a) Långsiktig finansiering av arbetsmarknadsverksamheten vid Simba Center. Bilaga 13.28 till kommunstyrelsens protokoll den 16 juni 2004, § 28. Rapport från kommunstyrelsens arbetsmarknads- och integrationsberedning.

Stockholm stad (2004b) Simba Center, ansökan om medel för att vidareutveckla och permanenta verksamheten. Bilaga 1:15 till kommunstyrelsens protokoll den 14 januari 2004, § 17.

Bilaga 2 Förteckning över personer som intervjuats

I förteckningen nedan anges då intervjun skett per telefon. Övriga intervjuer har skett genom personliga möten.

Zela Sabuni, projektledare SIMBA
Carmen Lind, handledare SIMBA
Siliva Nabukwasi handledare SIMBA
Jeanette Kilianda, referensgrupp SIMBA
Charlotta von Bredow, styrgrupp samt referensgrupp SIMBA
Mirtha Francis, socialsekreterare Kista (telefonintervju)
Katarina Kilen, socialsekreterare Enskede-Årsta (telefonintervju)
Urszula Krakus, arbetskonsulent Rinkeby
Neeru Baig, arbetsförmedlingen Rinkeby
Marica Jernberg, Adlerssons Fönsterputs
Bibbi Lavesdotter, Carema Äldreomsorg (telefonintervju)
Kirsti Salema, enhetschef Spånga Tensta stadsdel (telefonintervju)
Anna-Lis Molin, Årstalidens daghem
Amina Youb, deltagare i SIMBA
Leila Dahir, deltagare i SIMBA
Parvin Boroon, deltagare i SIMBA
Srimanne Sanhapiromgul, deltagare i SIMBA

Bilaga 3 Intervjuguider

Guiderna användes som stöd för intervjuerna, men intervjupersonerna (IP) uppmuntrades att berätta fritt och alla IP i respektive grupp svarade inte alltid på alla frågeställningar.

Frågeställningar till projektledningen

Hur uppfattar du målen för SIMBA?

På vilket sätt har du varit med och utformat målen för verksamheten?

Hur är SIMBA organiserat?

Hur kom det sig att du engagerades i SIMBA?

Vilken roll har du i SIMBA?

Har SIMBA bidragit till utveckling för dig?

Beskriv SIMBA: s verksamhet

Beskriv SIMBA: s metod och teorier bakom metoden

På vilket sätt har du varit med och utformat verksamheten samt metoden?

Beskriv hur samordning sker mellan olika moduler/inslag i SIMBA.

Hur sker rekrytering av deltagare till SIMBA?

Deltar du i rekryteringen av deltagare?

Hur sker rekrytering av arbetsgivare till SIMBA?

Deltar du i rekryteringen av arbetsgivare?

Vilka är SIMBA:s viktigaste resultat?

Vilka resultat skulle inte åstadkommit utan SIMBA?

Vilka resultat har du förväntat dig av SIMBA som inte uppnåtts?

Hur kommunicerar SIMBA med arbetsgivare?

Hur kommunicerar SIMBA med stadsdelarna, Stockholm stad?

Finns det andra aktörer än arbetsgivare och Stockholm stad som är viktiga för SIMBA?

Frågeställningar till handläggare vid socialtjänsten

Hur kom du i kontakt med SIMBA?

Vem har du haft kontakt med på SIMBA?

Har du besökt verksamheten ?

Vilken syn har du på SIMBA?

Hur många personer har du skickat till SIMBA?

Hur följer du upp deltagarna som du skickat ?

Har de som du skickat till SIMBA fått jobb, praktik eller utbildning ?

Skulle du vilja skicka fler deltagare till SIMBA?

Vad innebär det att stadsdelarna får betala för platserna?

Frågeställningar till arbetsgivare

Hur kom ni i kontakt med SIMBA?

Vem har ni haft kontakt med på SIMBA?

Hur har rekryteringen gått till?

Vilket stöd har ni fått från SIMBA?

Hur uppfattar ni kontakterna med SIMBA?

Vad har fungerat bra/mindre bra i kontakterna med SIMBA?

Om ni jämför SIMBA med andra sätt att rekrytera, vad är likheterna/skillnaderna?

Hur har det fungerat för den person/de personer som ni rekryterat?

Frågeställningar till deltagare

Hur kom du i kontakt med SIMBA?

Vad gjorde du innan SIMBA?

Vad tyckte du om SIMBA:s program?

Vad tyckte du bäst/sämst om i SIMBA:s verksamhet?

Hur trivs du på din arbetsplats ?

Bilaga 4 Utvärderare Encounter AB

Encounter AB är ett konsultföretag som erbjuder sina kunder tillgång till kunskapsintensiva nätverk inom följande områden: jämställdhet, entreprenörskap och regional utveckling. Företaget erbjuder tjänster som tematiska studier, projektdesign, etablering av partnerskap, processtöd för projektledare/koordinatorer och utvärderingar. Kunder är myndigheter, högskolor/universitet, ideella organisationer och företag i Sverige samt andra EU länder. Encounter arbetar med utvärdering som ett stöd för lärande och den interna kunskapsutvecklingen i projekt samt verksamheter. Tillsammans med kunderna utvecklar Encounter metoder för att göra tyst kunskap i projekt och verksamheter synlig. Företaget har specifik kompetens inom följande områden; formativ utvärdering, utformning av indikatorguider samt dialog- och sökkonferenser som stöd för utvärdering

Kontaktperson

Inger Danilda, Mobiltelefon: 0733-428 176

E-post: inger.danilda@encounter.se

Encounter AB

Bredängsvägen 228

127 32 SKÄRHOLMEN